

Årsberetning for Frischsenteret 2020

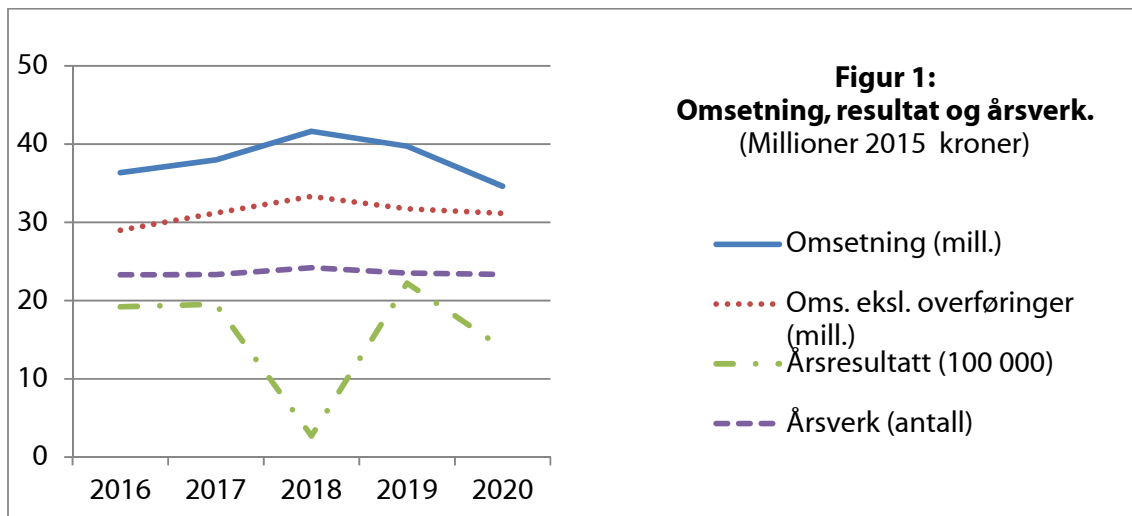
*Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning
Ragnar Frisch Centre for Economic Research*

Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning

Årsberetning 2020

1. Oversikt over året 2020

Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning (Frischsenteret) oppnådde i 2020 et økonomisk resultat på 1,7 millioner kroner. Driftsresultatet var på minus 0,7 millioner, mens det i 2019 var minus 0,2 millioner. Omsetningen var på 38,8 millioner kroner mot 44,0 millioner i 2019.

Det er flere årsaker til det dårlige driftsresultatet. Blant annet utgiftene til omsorg- og sykefravær, publiseringsbonus, datautgifter, registerdata, pandemitilknyttede prosjekter ble markant større enn budsjettert. Andre felles indirekte kostnader har totalt trukket den andre veien, dels pga. færre velferds samlinger og rimeligere forsikringer pga. NHO medlemskap.

Pandemien gjorde at det våren 2020 var noe bekymring for at vi skulle bli nødt til å bruke av egenkapitalen for å få dekket utgiftene i 2020. Det har ikke vært nødvendig da finansinntektene har vært på 2,3 millioner.

Vi anslår våre kostnader knyttet til pandemien til å være på 1 million. Et spesielt lønnsoppgjør trekker noe i den andre retningen.

Det ble utført i alt 23,4 årsverk. Fem av de 19 forskerne var kvinner. Ved utgangen av 2020 er en av to stipendiater kvinner. Vi har også for tiden to kvinnelige postdoktorer. I 2020 utførte kvinner 1/3 av årsverkene ved senteret.

Det ble i 2020 trykket 28 artikler i internasjonale tidsskrifter. Publikasjonspoengene har økt betydelig til 51,4 fra 42,5 i 2019. Publikasjoner på nivå 2 mesteparten av poengene med 43,5

mot 32,0 i 2019. Antall årlige internasjonale tidsskriftsiteringer pr. forsker var 65,8 i 2020, opp fra 58,8 i 2019 (målt april 2021). Det ble publisert 6 artikler i norske tidsskrifter og fagbøker i 2020 som i 2019.

Arbeidsmiljøet vurderes som godt. Det har ikke blitt rapportert om skader eller ulykker på arbeidsplassen. Det er registrert 250 fraværsdager pga. av sykdom blant de fast ansatte. Dette utgjør 4,3 % av de totale antall arbeidsdager i denne gruppen. Det er også registrert 107 dagers (1,8 %) omsorgspermisjon knyttet til korona. Blant rådgiverne er det kun registrert fravær pga. av fødsel og omsorg.

Virksomheten medfører verken forurensning eller utslipp som kan være til skade for det ytre miljøet. Frischsenteret analyserer store mengder aidentifiserte data med til dels sensitive opplysninger. Oppbevaring og bearbeiding av dataene er underlagt strenge regler og rutiner. Det er også for 2020 gjennomført sikkerhetsrevisjon i henhold til informasjonssikkerhetsinstruksen. Sikkerhetsrevisjonen avdekket kun mindre avvik som ikke hadde personvernkonsekvenser, men medførte enkelte endringer i rutinen.

Styret bekrefter at regnskapet er utarbeidet under forutsetning om fortsatt drift. Denne vurderingen baseres på forhold redegjort for ovenfor.

2. Organisasjon, styret og medarbeidere

Frischsenteret er en uavhengig stiftelse der medlemmene av råd og styre oppnevnes eller foreslås av Universitetet i Oslo, Forskningsinstituttens fellesarena og de ansatte. Frischsenteret har en samarbeidsavtale med Universitetet i Oslo, og samarbeider nært med Økonomisk institutt og andre fagenheter ved Universitetet i Oslo.

Medarbeidere

Ved utgangen av 2020 hadde Frischsenteret 17 ansatte forskere. En av dem hadde 60 % stilling. En forsker har hatt 80 % permisjon i to år for å jobbe på ett prosjekt hos andre men har arbeidet 20% hos oss. Vi hadde også to postdoktorer som var i 100 % stilling ved utgangen av året. I 2020 var det ansatt 3 stipendiater. Gjennom 2020 var 8 vitenskapelige rådgivere ansatt. Blant rådgiverne var to i hovedstilling ved Økonomisk institutt, Universitetet i Oslo (ØI) og to var pensjonister derfra. Administrasjonen besto av direktør, nestleder, administrasjonssekretær og økonomikonsulent. Det samlede omfanget av administrative arbeider var 3,2 årsverk (inklusive IT-støttefunksjoner), mens totalt utførte årsverk var 23,4. Alle forskerne har kompetanse på doktorgradsnivå.

Forskerne på Frischsenteret har også nært samarbeid med andre institusjoner. Seks forskere ved Frischsenteret hadde bistillinger, en på Avdeling for helseledelse og helseøkonomi (HELED) ved Institutt for helse og samfunn ved UiO, en ved Psykologisk institutt ved UiO, en ved Folkehelseinstituttet og en i Statistisk Sentralbyrå (SSB). To forskere har bistillinger ved SKATTEFORSK Senter for skatte- og adferdsforskning (NMBU). Frischsenteret har et nært samarbeid med Senter for studier av likhet, sosial organisering og økonomisk utvikling (ESOP), et Senter for fremragende forskning, ved ØI, gjennom felles prosjekter der både forskere og stipendiater deltar.

Reiserestriksjoner medførte mindre utveksling av forskningsopphold i 2020. Tidlig i 2020 hadde vi tre gjesteforskere tilknyttet. Vi hadde i tillegg syv mastergradsstudenter som hadde kontorplass på senteret i løpet av året.

Seniorforskere: Bernt Bratsberg, Elisabeth Fevang, Rolf Golombek, Erik Hernæs (60 %), Øystein Hernæs, Sverre Kittelsen (50 %), Andreas Kotsadam, Snorre Kverndokk, Simen Markussen (80 %), Eric Nævdal, Oddbjørn Raaum, Knut Røed, Ole Røgeberg og Tao Zhang (65 %). Kittelsen, Markussen og Zhang har også administrative funksjoner som dekker den resterende tiden.

Forskere: Simen Gaure (20 %), Karen Hauge og Elisabeth T. Isaksen

Postdoktorer: Nina Drange og Åshild Johnsen

Doktorgradsstipendiater i løpet av 2020: Asbjørn G. Andersen, Maria Forthun Hoen og Maria Nareklishvili.

Vitenskapelig rådgivere: Professor Annette Alstadsæter, forsker Nicolai T. Borgen, professor Maria Laura Di Tommaso, professor Bård Harstad, professor emeritus Michael Hoel, postdoktor Katinka Holtsmark, professor Tor Iversen, professor Wojciech Kopczuk og professor Gisle J. Natvik.

Organisasjon

Direktør: Sverre A. C. Kittelsen

Nestleder: Simen Markussen

Administrasjonssekretær: Gry Nystrøm

Økonomikonsulent: Jørg M. Gjestvang

IT ansvarlig: Tao Zhang

Rådsmedlemmer: Rådsmedlemmer: Professor Karine Nyborg (leder), assisterende departementsråd Morten Berg, førsteamanuensis Manudeep Bhuller professor Gunn E. Birkelund, professor Nico Keilman, seniorforsker Snorre Kverndokk, avdelingsdirektør Sigrid Russwurm og førsteamanuensis Eline Aas.

Varamedlemmer: Seniorforsker Rolf Golombek, avdelingsdirektør Anne-Cathrine Grambo, professor Andreas Moxnes og professor Anders Rygh Swensen.

Av forskjellige administrative årsaker tok det lang tid å oppnevne nye rådsmedlemmer. Det ble derfor ikke avholdt rådsmøte i 2020.

Styremedlemmer: Professor Kjell Arne Brekke (leder), forsker Kåre Bævre, forsker Elisabeth T. Isaksen, førsteamanuensis Tone Ognedal, professor Gaute Torsvik og kunnskapsdirektør Yngvar Åsholt.

Varamedlemmer: Forsker Karen Evelyn Hauge, professor Jo Thori Lind.

Det ble avholdt tre styremøter i 2020. Styrets arbeid omfattet budsjett, regnskap, årsberetning, forlengelse av leieavtale i Forskningsparken til 2032 og forskningsetiske retningslinjer for Frischsenteret.

3. Publisering og formidling

I 2020 ble utgitt 28 artikler i internasjonale tidsskrifter, se Tabell 1. På 24 av dem finner vi forfatter(e) med hovedstilling ved Frischsenteret. 18 av de internasjonale artiklene var i tidsskrifter på UHR nivå 2, hvorav 14 med deltakelse fra en eller flere heltidsansatte. Det er et noe høyere artikkelantall enn for 2019, men lik snittet for perioden 2015-2019. Det ble publisert 6 artikler i norske tidsskrifter og fagbøker.

Tabell 1. Publisering og formidling ved Frischsenteret i 2016-2020¹⁾

	2016	2017	2018	2019	2020
Internasjonale tidsskriftartikler	23(15)	33(23)	33(25)	22(19)	28(24)
hvorav UHR-nivå 2	13(10)	18(14)	19(18)	11(9)	18(14)
Bøker og bokkapitler	2(2)	2(1)	3(2)	3(3)	1(0)
Norske tidsskriftartikler	8(8)	5(2)	3(2)	6(4)	6(6)
Memoranda fra Økonomisk institutt, Universitetet i Oslo ²⁾	1(1)	1(0)	0	2(2)	0
Rapporter og arbeidsnotater Frischsenteret og HERO	5(5)	2(2)	4(4)	1(1)	3(2)
CREE skriftserie	2(2)	2(1)	2(2)	2(2)	0
Rapporter fra andre institusjoner	13(12)	4(4)	15(9)	17(13)	11(8)
Faglige foredrag	78(51)	90(70)	104(64)	79(60)	40(40)
Brukerrettede foredrag	70(65)	54(50)	76(75)	94(89)	57(54)
Publikasjonspoeng ³⁾	30.8	42.9	41.5	42.5	51.4
hvorav UHR-nivå 2	22.2	32.2	30.5	32.0	43.5
Siteringer i året pr fast forsker (Web of Science)	37.1	44.9	54.9	61.8	65.8

1) Tallene omfatter publikasjoner fra både forskere og rådgivere, uavhengig av hvorvidt Frischsenteret er listet som institusjonstilknytning eller ikke. I parentes telles publikasjoner og foredrag der minst én av forfatterne/foredragsholderen hadde hovedstilling ved Frischsenteret.

2) Memoranda fra Økonomisk institutt er en felles publikasjonsserie for instituttet og Frischsenteret.

3) Poeng for vitenskapelige artikler publisert i periodika eller serier (ISSN), antologier eller monografier i norske og internasjonale tidsskrift med fagfelleevaluering,

www.foustatistikkbanken.no/nifu/?language=no

Når en veker artikkelantallet gir det et noe annet bilde. Frischsenterets publikasjonspoeng oppsummerer vitenskapelig publisering i ett enkelt tall og er hentet fra den offisielle FoU-Statistikken. Publikasjonspoengene er 51,4 i 2020, opp fra 42,5 for 2019. Når publikasjonspoengene øker samtidig som antallet publikasjoner er om lag som tidligere år skyldes det sammensetningen av publikasjonene. Delvis er dette fordi hele 43,5 publikasjonspoeng er på nivå 2, delvis skyldes det antallet forfattere på hver publikasjon, og delvis flere utenlandske samarbeidspartnere.

Publikasjonspoengene er med på å bestemme vår basisbevilgning og blir hyppig brukt i sammenligninger og evalueringer. Publikasjonspoeng og siteringer for både enkeltforskere

og Frischsenteret vil variere betydelig fra år til år, og vi kan neppe forvente å oppnå omkring 2,2 poeng pr forskningsårsverk som i toppårene hvert år. I tråd med uttalte målsettinger har det vært en god trend i økende publisering på nivå 2 de siste årene. Nivå-2 publikasjoner har også økt som andel. Retningslinjene tilsier at om lag 20 % av publiseringer i faget skal være i nivå-2 publikasjoner. Hos oss er i 2020 de tellende nivå-2 publikasjoner 64 % av totalt antall publikasjoner og 85 % som andel av publikasjonspoengene. I tillegg til internasjonale felt-tidsskrifter omfatter nivå 1 også en del norskspråklige tidsskrifter som ikke veier like tungt i vårt fagmiljø, men som gir like god uttelling i publikasjonspoeng. I 2020 hadde vi 6 norskspråklige tidsskriftsartikler med uttelling i publikasjonspoeng.

Totalt antall internasjonale tidsskriftsiteringer (Thomson, ISI Web of Knowledge) for forskerne ved Frischsenteret har vært stigende siden 2011. I 2020 er det igjen en ny rekord på 65,8 siteringer i året per fast ansatt forsker, opp fra 61,8 i fjor.

Det har vært en trend de siste årene å utgi arbeidsnotater i internasjonale serier som gir bedre spredning, og i 2020 var 11 utgivelser lagt til slike serier. Dette er noe mindre enn de 17 utgivelsene i 2019, men omtrent på snittet for de siste årene. I Frischsenterets egne serier ble det gitt ut 3 rapporter. Prosjektmedarbeiderne holdt i alt 97 innlegg, herunder 40 faglige presentasjoner og 57 på brukerrettede konferanser og seminarer. Foredragsaktiviteten var betydelig lavere i 2020 enn i 2019 på grunn av koronapandemien.

En samlet oversikt over publikasjonene og formidlingen finnes i vedlegg 1.

4. Forskningstemaer

Arbeidsmarkeds- og velferdsforskningen

Dette temaet har et stort omfang på Frischsenteret og er spredd over ulike underfelt. Sentrale temaer i 2020 har vært inntektssikring, økonomiske insentiver og varighet av trygd, effekter av arbeidsmarkeds- og kvalifiseringstiltak, ulikhet og sosial mobilitet, entreprenørskap, konsekvenser av pensjonsreformen og arbeidsmarkedsutfall for ulike innvandrergupper. Forskningen bygger på koblede administrative registerdata som gjør det mulig å analysere befolkningens bevegelser mellom ulike arbeidsmarkedstilstander over tid. Vi søker å kombinere bidrag til metodeutvikling med politikkrelevante anvendelser. Arbeidsmarkeds- og velferdsforskningen ved Frischsenteret trekker i hovedsak på store prosjekter under forskningsrådsprogrammene «Velferd, arbeidsliv og migrasjon», «Evaluering av pensjonsreformen» samt langsiktige prosjekter finansiert av Arbeidsdepartementet. Sentralt står en fireårig rammeavtale med ASD, inngått i 2018 sammen med Institutt for samfunnsforskning, Fafo og Statistisk sentralbyrå: PensjonsLAB («Nytt pensjonssystem – Legitimitet, Atferdsvirkninger og Bærekraft»).

Energi, miljø og naturressurser

Energi og miljø er et viktig forskningsfelt ved Frischsenteret. Forskningen omfatter dels tradisjonelle temaer og analyser innenfor energi-, miljø- og ressursøkonomi, men også atferdsøkonomiske studier med analyse av menneskelig atferd som trekker på kunnskap fra sosialpsykologi, sosiologi og nevrologi, og der teorier testes ut i eksperimenter der deltakere følges i konstruerte valgsituasjoner. Forskningen i 2020 omfattet blant drøfting

av virkemidler som kan fremme utvikling og bruk av miljøteknologi i sementproduksjon, utbygging av infrastruktur i norsk elbilpolitikk, reduksjon av olje- og gassproduksjon som klimavirkemiddel, karbonfangst og studier av energimarkedet i Europa.

Offentlig sektor, produktivitet og helseøkonomi.

Forskningen innen offentlig økonomi ved Frischsenteret har hatt hovedvekt på produktivitet og helseøkonomi, men med økt vekt på temaer med klar tilknytning og overlapp med arbeidsmarkedsforskningen. Den helseøkonomiske forskningen ved Frischsenteret er en del av Helseøkonomisk forskningsprogram ved Universitetet i Oslo (HERO). Ved Frischsenteret arbeides det både med metodeutvikling og med empiriske analyser av produktivitet og effektivitet. Forskningstemaer i 2020 omfatter analyser av barnevernet, kvalitet i sykehustjenester, produktivitet i pleie- og omsorgstjenester, samspill mellom ledighetstrygd og helserelaterte ytelser, sosioøkonomiske gradienter i pandemisk influensa, og ruspolitikk.

En nærmere omtale av resultater fra de ulike tematiske forskningsområdene finnes i vedlegg 2.

5. Utdanning og annen faglig aktivitet

Det er et viktig mål for Frischsenteret å bidra til utdanning i samfunnsøkonomi ved Økonomisk institutt, UiO. I løpet av 2020 hadde Frischsenteret tre doktorgradstudenter. Disse var tilknyttet prosjekter om arbeidsmarkedet og helseøkonomi. To av dem var kvinner, hvilket kan gi håp om en jevnere kjønnsfordeling blant forskerne på lengre sikt. En stipendiat som avsluttet sitt engasjement i løpet av 2020 forventes å forsvare sin avhandling på disputas i mai 2021.

De ansatte ved senteret deltar i undervisning på andre institusjoner og hos oss selv. Sensor ved eksamen (7 ansatte), veiledning av ni stipendiater (5), veiledning av seks masteroppgaver (5), undervist (2) og vært opponent ved disputas (1).

Gjennom tilsammen 40 presentasjoner for forskere på konferanser og seminarer har forskere ved Frischsenteret deltar aktivt i nasjonale og internasjonale faglige fora. UiO var tildelt vertskapet for konferansen til European Health Economics Association (EuHEA) i 2020 og Frischsenteret skulle være medarrangør. Pga. av pandemien ble konferansen utsatt til 2022, men det ble avholdt en mindre, digitalkonferanse som Frischsenteret var med på å avholde. En av forskerne er Lead Author for IPCC6, to er med i redaksjonen i internasjonale vitenskapelige tidsskrift. Frischforskere har bidratt med rundt 50 referee-rapporter til internasjonale tidsskrifter i 2020, har hatt fire verv i internasjonale vitenskapelige organisasjoner og et i en ansettelseskomite. En av forskere har også deltatt i et offentlig utvalg gjennom året.

Frischsenterets onsdagsseminar med presentasjon av "work in progress" ble arrangert ukentlig gjennom året, i all hovedsak digitalt. I likhet med tidligere år ble det avholdt et internt todagers utenbysseminar med faglig program.

6. Økonomi og finansiering

Omsetningen sank fra 44,0 millioner i 2019 til 38,8 millioner kroner i 2020. Inntektene eksklusiv overføringer til samarbeidspartnere var 35 millioner i 2019, omtrent uendret fra 35,2 millioner i 2019. Det var samme antall årsverk som i 2019, 23,4.

Driften før finansinntekter viser et underskudd i 2020 på 0,8 millioner. I 2019 var det et underskudd på 0,2. Driftsresultatet er ca 1,1 mill. lavere enn budsjettet. Dette kan knyttes til en del forskjellige faktorer.

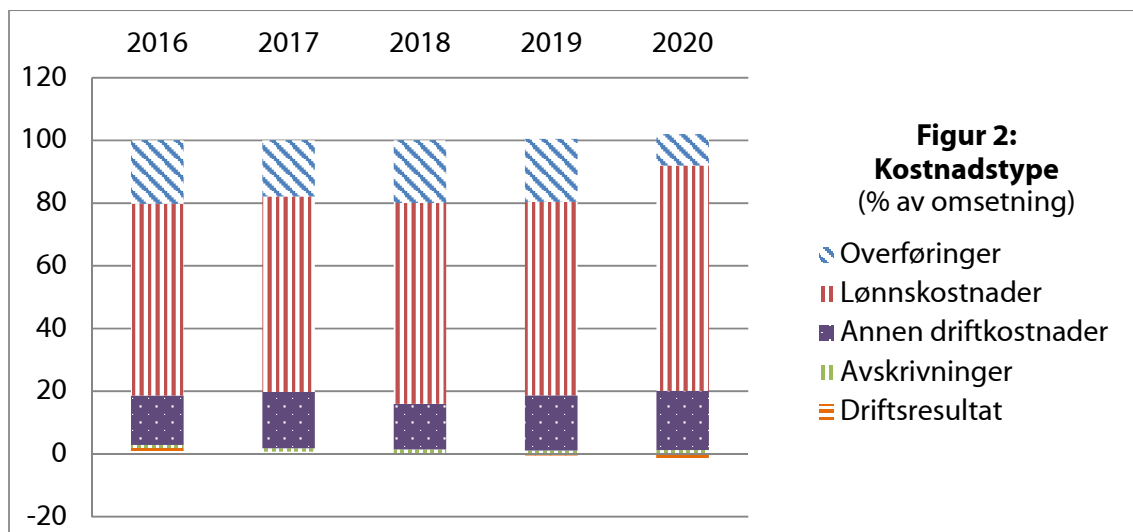
- De indirekte kostnadene er gått opp med ca 1,1 million.
 - Utgifter til omsorgspermisjoner og sykefravær har økt med 0,9 mill.
 - Publiseringsbonusen ble 0,6 mill. større enn budsjettet.
 - Noe økte datautgifter pga. videokommunikasjonsutstyr, tjenermaskiner, programvare og utstyr til hjemmekontor 0,3 mill.
 - Samlet har administrasjonsutgifter gått ned med ca 0,6 mill. Vi har hatt noe større lønnsutgifter pga. av arbeid med pandemien, men samtidig færre utgifter til velferd, kurs og annen administrativ aktivitet.
- Vi valgte å sette i gang to interne prosjekter rettet mot koronaproblemstillinger. Utgiftene utgjør 0,3 mill. som bidrar til underskudd på driftsresultatet.
- Utgifter til registerdata som ikke er ført på prosjekt, 0,3 mill.
- To prosjekter hvor arbeidet er kostnadsført, men hvor inntektene først faktureres i 2021, 0,2 mill.
- Lønnsutgiftene var ca 2% lavere enn forventet, ca 0,5 mill. Det var lite lønnstillegg i 2020.
- Færre månedsverk for stipendiater og postdoktorer ble bokført med NFRs satser som ikke dekker indirekte kostnader fullt ut. Dette gjør at underskuddet på disse er blitt redusert med 0,3 mill.

Et anslag på den samlede nettovirkningen av pandemien er på 1 million i redusert driftsresultat.

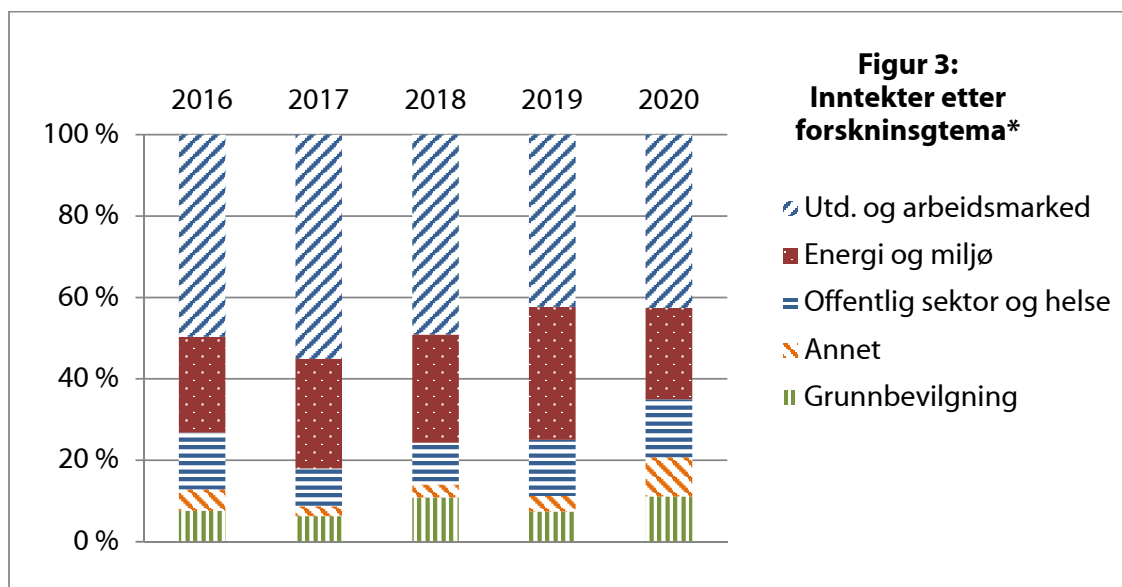
Også i 2020 var finansinntektene gode, 2,3 millioner. Årsresultatet for 2020 ble på 1,6 millioner mot 2,5 millioner i 2019.

Frischsenteret mottok i 2020 en grunnbevilgning på 3,6 millioner. Fra 2019 overførte vi midler fra grunnbevilgning og internprosjekter støttet av grunnbevilgningen på 0,9 millioner. Av disse midlene brukte vi 3,8 millioner. Dette ble benyttet til finansiering av kompetansetid for forskerne, interne utviklingsprosjekter, egenandel i forskningsprosjekter, samt felles registerdata. Det blir overført 0,7 millioner til 2020, alt på internprosjekter. Bruken av grunnbevilgningen utgjorde i 2020 ca 9 % av inntektene. Egenandelsdekningen fra grunnbevilgningen i 2020 er stort sett brukt for å dekke underdekning for NFR stipendiater og postdoktorer.

En høy andel langsiktige prosjekter er viktig for å sikre kvalitet og høy kompetanse ved Frischsenteret. Finansieringsandelen fra Forskningsrådet var høy også i 2020 (78 %). De øvrige 22 % av inntektene kommer fra nasjonale oppdragsgivere, med et marginalt bidrag fra internasjonale og andre kilder. Omtrent 38 % av midlene fra nasjonale oppdragsgivere kom fra Arbeids- og sosialdepartementet og NAV, 18 % fra Barne- og familiedepartementet.

Forskningsprosjekter innen arbeidsmarkedet, utdanning og pensjoner utgjør hoveddelen av Frischsenterets aktivitet med 43 % av omsetningen (eksklusiv underleverandører) i 2020. Energi og miljø utgjør i dag 22 % av inntektene, mens prosjektinntekter innen offentlig sektor, produktivitet og helseøkonomi utgjør 14 %. Øvrige temaer inkl. grunnbevilgningen stod bak 21 % av senterets inntekter.

* Eksklusiv overføringer

De største prosjektene i 2020 var *Sustainable transformation to sustainability* og *Den fallende sysselsettingsraten og dens tiltagende sosiale gradient*. På prosjektene *Driving towards the low-emission society* og *Sustainable transformation to sustainability* er det størst deltagelse av samarbeidspartnere.

7. Samarbeidspartnere

I tillegg til det utstrakte samarbeidet med Økonomisk institutt hadde Frischsenteret i 2020 aktivt prosjektsamarbeid med forskere fra følgende institusjoner:

Arbeidsmarkedet, utdanning og pensjoner

Arbeids- og sosialdepartementet ASD	Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet NTNU (Trondheim)
Chr. Michelsens Institutt CMI (Bergen)	Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) (Ås)
Colombia University (New York, USA)	University of Nottingham
FAFO (Oslo)	Oslo Economics (Oslo)
Folkehelseinstituttet (Bergen og Oslo)	OsloMet (Oslo)
NUBU - Nasjonalt utviklingscenter for barn og unge (Oslo)	Statens lånekasse for utdanning
Handelshøyskolen BI (Oslo)	Statistisk sentralbyrå (Oslo)
IFAU (Uppsala, Sverige)	Universitetet i Bergen
Integrering- og mangfoldsdirektoratet IMDi (Oslo)	Universitetet i København
Institutt for samfunnsforskning ISF (Oslo)	Universitetet i Oslo
Kompetanse Norge (Oslo)	University of New South Wales (CEPAR) (Australia)
NAV (Oslo)	University of Milan (Italia)
New York University (USA)	University of Turin (Italia)
NORCE Norwegian Research Centre AS (Bergen)	Uppsala Universitet (Sverige)
Nordisk institutt for studier av innovasjon NIFU (Oslo)	Aarhus Universitet (Danmark).
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet NMBU (Ås)	

Energi, miljø, atferd og eksperimentell økonomi

Grantham Research Institute (England)	Reykjavik University (Island)
Institutt for energiteknikk (IFE) (Kjeller)	Statistisk sentralbyrå (Oslo)
Intergovernmental Panel on Climate Change IPCC (FN)	Transportøkonomisk institutt (Oslo)
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet NMBU (Ås)	Universitetet i Oslo
OsloMet (Oslo)	University of Hamburg (Tyskland)
Ringerikskraft AS (Hønefoss)	

Offentlig sektor, produktivitet og helseøkonomi

Folkehelseinstituttet (Oslo)	SINTEF Helse (Trondheim)
Høgskulen på Vestlandet	Sykehjemsetaten (Oslo)
Karolinska Institutet (Stockholm, Sverige)	The National Institute for Health and Welfare (THL) (Finland)

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet NTNU (Gjøvik)
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet NTNU (Trondheim)
OsloMet (Oslo)

Universitetet i Oslo.
University of Southern Denmark (Danmark)
Uppsala Universitet (Sverige)

8. Utsikter framover

Frischsenterets forventede aktivitet i 2021 skiller seg ikke ut fra tidligere år. Senterets avtalte prosjektportefølje for 2022 utgjør 68 % av det som trengtes for 2020. Dette er som tidligere år. Derimot har vi fått inn færre nye prosjekter i det siste halvåret enn normalt. Vi har vunnet færre søknadskonkurranser hos Norges Forskningsråd enn vi er vant med. Vi har deltatt i en ny søknadsrunde i februar som vi håper innfrir bedre. Frischsenteret opplever en utfordring i at finansieringsmuligheter varierer på tvers av områder.

Medarbeiderne ved Frischsenteret har høy kompetanse og den omfattende internasjonale publiseringen er et viktig konkurransefortrinn ved tildeling av prosjekter fra Norges forskningsråd og andre oppdragsgivere i årene som kommer. Grunnbevilgningen forventes å være en stabil inntekt fremover. Frischsenteret har en solid økonomi og evne til å håndtere svingninger i etterspørselen etter samfunnsøkonomisk forskning på ulike områder. Likevel er det viktig å iverksette tiltak for nødvendige omstillinger der en utvikler kompetanse på nye tematiske områder. Mulighetene for finansiering av dagens aktivitetsnivå i årene som kommer vurderes som gode.

Oslo, 26.05.2021

Styret i *Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning*

Kjell Arne Brekke (styreleder)

Tone Ognedal (nestleder)

Kåre Bævre

Karen Hauge

Gaute Torsvik

Yngvar Åsholt

Sverre A. C. Kittelsen (direktør)

Vedlegg 1. Publisering og formidling i 2020

Oversikt over publikasjoner og foredrag ved Frischsenteret

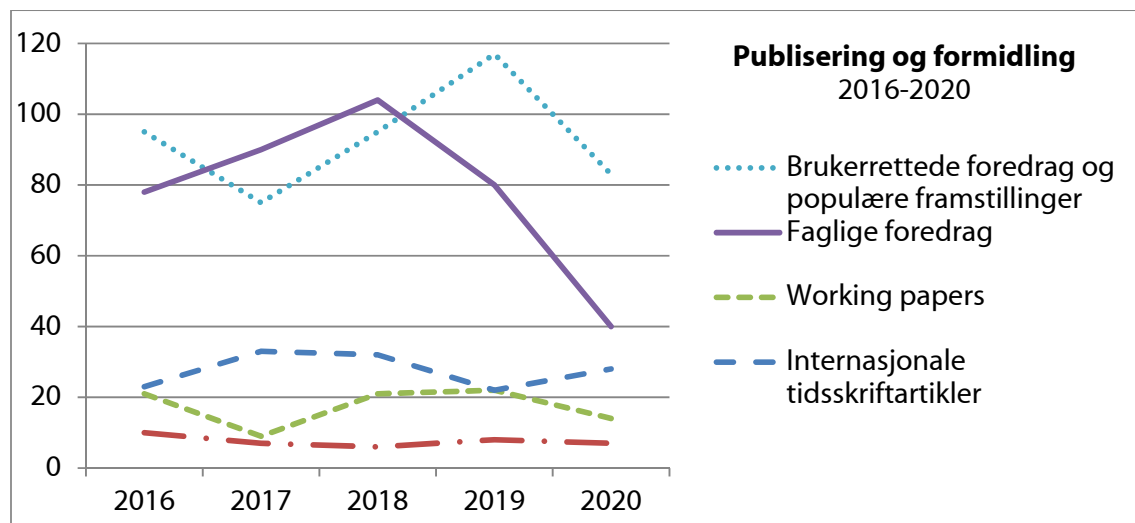
Type	Antall pr år							
	1999 - 2005	2006 - 2010	2011- 2015	2016	2017	2018	2019	2020
Internasjonale tidsskriftartikler	15,0	15,2	20,6	23	33	32	22	28
Bøker og bokkapitler	3,0	3	1,4	2	2	3	3	1
Norske tidsskriftartikler	7,4	9,2	8,8	8	5	3	5	6
Memoranda fra Økonomisk institutt, Universitetet i Oslo ¹⁾	13,9	10,4	4,6	1	1	0	2	0
Rapporter og arbeidsnotater Frischsenteret	8,3	6,8	4,6	3	2	4	1	3
CREE ²⁾ working papers	0,0	0	6,2	2	2	2	2	0
HERO ³⁾ skriftserie	6,4	2	0,6	2	0	0	0	0
Rapporter fra andre institusjoner	8,6	10,2	10,4	13	4	15	17	11
Faglige foredrag	56,3	58,2	66,8	78	90	104	80	40
Brukerrettede foredrag	23,0	48,6	61,0	70	54	78	94	57
Populære framstillinger ⁴⁾	19,0	37,6	29,4	25	21	17	23	26

1) Memoranda fra Økonomisk institutt er en felles publikasjonsserie for instituttet og Frischsenteret.

2) Fra 2020 har ikke CREE egen finansiering.

3) Fra 2012 har ikke HERO egen finansiering og ble omdannet fra forskningsprogram til forskningsnettverk.

4) Frem t.o.m. 2001 omfatter populære framstillinger også omtale av Frischsenteret i media.

1. Internasjonale Vitenskapelige tidsskrift

Internasjonale tidsskriftartikler listes det året de er tilgjengelig på nett dersom dette er tidligere enn trykkeåret. Dette er i samsvar med praksis i Norsk Vitenskapsindeks (NVI) og som basis for publikasjonspengene. Enkelte artikler vil derfor være oppført med en referanse til et senere år enn beretningsåret.

Almås, I., Kotsadam, A., Moen, E.R., K. Røed: The Economics of Hypergamy, *Journal of Human Resources*, 1219-10604 R1.

Battaglini, M., B. Harstad: The Political Economy of Weak Treaties, *Journal of Political Economy*, 128, no. 2, 544-590.

Bratsberg, B., Dawes, C.T., Kotsadam, A., Lindgren, K.-O., Öhrvall, R., Oskarsson, S., O. Raaum: Birth Order and Voter Turnout, *British Journal of Political Science*, 1-8.

Bratsberg, B., Ferwerda, J., Finseraas, H., A. Kotsadam: How Settlement Locations and Local Networks Influence Immigrant Political Integration, *American Journal of Political Science*.

Bratsberg, B., Nyen, T., O. Raaum: Economic returns to adult vocational qualifications, *Journal of Education and Work*, 33:2, 99-114.

Bratsberg, B., Røed, K., O. Raaum: Excess Churn in Integrated Labor Markets, *Journal of Population Economics*, online.

Bratsberg, B., Raaum, O., K. Røed: Immigrant Responses to Social Insurance Generosity, *Labour Economics*, vol 65 101854.

Bratsberg, B., Røgeberg, O., V. Skirbekk: Fathers of children conceived using ART have higher cognitive ability scores than fathers of naturally conceived children, *Human reproduction*, vol 35(6), 1461-1468.

Brazys, S., A. Kotsadam: Sunshine or Curse? Foreign Direct Investment, the OECD Anti-Bribery Convention, and Individual Corruption Experiences in Africa, *International Studies Quarterly*, vol 64(4), 956-967.

Carlsen, B., Lind, J.T., K. Nyborg: Why physicians are lousy gatekeepers: Sick-listing decisions when patients have private information on symptoms, *Health Economics*, vol 29(7), 778-789.

Cicchone, A., Røgeberg, O., R. Braaten: Fairness Preferences in a Bilateral Trade Experiment, *Games* 11(1), 8.

Cools, S., Flatø, M., A. Kotsadam: Rainfall shocks and intimate partner violence in sub-Saharan Africa, *Journal of Peace Research*, Vol 57(3), 377-390.

Dahl, G., Kotsadam, A., D.-O. Rooth: Does Integration Change Gender Attitudes? The Effect of Randomly Assigning Women to Traditionally Male Teams, *Quarterly Journal of Economics*, DOI: 10.1093/qje/qjaa047.

Drange, N., M. Rønning: Child Care Center Quality and Early Child Development, *Journal of Public Economics*, vol 188, 104204.
<https://doi.org/10.1016/j.jpubeco.2020.104204>.

Drange, N., K. Telle: Segregation in a Universal Child Care System: Descriptive Findings from Norway, *European Sociological Review*, vol 36(6), 896-901.
<https://doi.org/10.1093/esr/jcaa026>.

Finseraas, H, Kotsadam, A., J. Polavieja: Ancestry Culture, Assimilation, and Voter Turnout in Two Generations, *Political Behavior*.
DOI: <https://doi.org/10.1007/s11109-020-09617-2>.

Geys, B., Ø.M. Hernæs: Party Leaders and Voter Responses to Political Terrorism, *Public Choice*.

Godøy, A.A, I.M.S. Huitfeldt: Regional variation in health care utilization and mortality, *Journal of Health Economics*, vol 71, 102254.

Golombek, R., Greaker, M., M. Hoel: Should environmental R&D be prioritized? *Resource and Energy Economics*, 60, 1-12.

Harstad, B.: Technology and Time Inconsistency, *Journal of Political Economy*, vol 128(7).

Hernæs, Ø.M.: Distributional Effects of Welfare Reform for Young Adults: An Unconditional Quantile Regression Approach, *Labour Economics*, vol 65.

Hoen, M.F.: Immigration and the Tower of Babel: Using language barriers to identify individual labor market effects of immigration, *Labour Economics*, vol 65.

Isaksen, E.T.: Have international pollution protocols made a difference?, *Journal of Environmental Economics and Management*, Online.

Ku, H., Schönberg, U., R.C. Schreiner: Do place-based tax incentives create jobs?, *Journal of Public Economics*, vol 191.

Kverndokk, S., Figenbaum, E., J. Hovi: Would my driving pattern change if my neighbor were to buy an emission-free car?, *Resource and Energy Economics*, vol.60, 101153, May, 1-25.

Markussen, S., M. Strøm: Children and labor market outcomes: separating the effects of the first three children, *Journal of Population Economics*.

Nævdal, E.: New Insights from the Canonical Ramsey-Cass-Koopmans Growth Model, *Macroeconomic Dynamics*.

Røgeberg, O.: Addiction Classics: The theory of Rational Addiction, *Addiction*, vol 115(1), 184-187.

2. Bokkapittel

Banet, C.: Electricity Network Tariffs Regulation and Distributive Energy Justice: Balancing the Need for New Investments and a Fair Energy Transition, in del Guayo et al (eds.) *Energy Justice and Energy Law: Distributive, Procedural, Restorative and Social Justice in Energy Law*, Chapter 6.

3. Andre tidsskrift

Bratsberg, B., Eielsen, G., Markussen, S., Røed, K., Raaum, O., T. Vigtel: Koronakrisens første uker: Hvem tok støytten i arbeidslivet? (The first weeks of the coronavirus crisis: Who took the blow in the labor market?)” *Samfunnsøkonomen* 134(2): 41-50.

Fevang, E.: Helserelevante ytelser og skjult arbeidsledighet – en diskusjon om mulige sammenhenger, *Søkelys på arbeidslivet*, vol 37(3), 201-215.

Hernæs, Ø.M., Markussen, S., K. Røed: Økende inntektssegregering i norske byregioner, *Tidsskrift for boligforskning*, Temanummer "Storbyen for alle" vol 3(2), 111-129.

Holden, S., K. Røed: Økt sysselsetting krever en helhetlig politikk med styrket kompetanse, gode incentiver og økt etterspørsel – svar til Kristian Heggebø, *Tidsskrift for samfunnsforskning*, vol 61(4), 408-409.

Lund, K.E., Vedøy, T.F., O. Røgeberg: Hva blir folkehelseeffekten ved å tillate salg av nye nikotinprodukter? Et forslag til rammeverk for å veie fordeler mot ulemper, forebygging.no.

Markussen, S., K. Røed: Bidrar medikalisering av ungdom til utstøtning fra skole og arbeidsliv? *Søkelys på Arbeidslivet*, vol 37(4.), 219-237.

4. Frisch Rapport

Drange, N., Ø.M. Hernæs: Kvantitativ beskrivelse av institusjonspopulasjonen, rapport nr 3.

Fevang, E., Markussen, S., K. Røed: Gråsoner i arbeidsmarkedet og størrelsen på arbeidskraftreserven, rapport nr 1.

Førsund, F.R.: Framework for Optimal Production and Transmission of Electricity, rapport nr 2.

5. Frisch arbeidsnotat

Ingen skrifter i denne serien i 2020

6. Memorandum

Ingen skrifter i denne serien i 2020

7. HERO Skrifter

Ingen skrifter i denne serien i 2020

8. CREE skrifter

Ingen skrifter i denne serien i 2020

9. Andre skriftserier

Alstadsæter, A., Bratsberg, B., Eielsen, G., Kopczuk, W., Markussen, S., Raaum, O., K. Røed: The first weeks of the coronavirus crisis: Who got hit, when and why? Evidence from Norway, Covid Economics 15: 63-77.

Andersen, A.G, Franklin, S., Getahun, T, Kotsadam, A., Somville, V., and Villanger, E., 2020, Does Wealth Reduce Support for Redistribution? Evidence from an Ethiopian Housing Lottery, NHH DP SAM, 18/2020

Andersen, A.G., Markussen, S., K. Røed: Pension Reform and the Efficiency-Equity Trade-Off: Impacts of Removing an Early Retirement Subsidy. IZA Discussion Paper No. 12918.

Bjørneby, M., Markussen, S., K. Røed: Does the Wealth Tax Kill Jobs? IZA Discussion paper no. 13766.

Drange, N., Gjefsen, H., Kindt, M.K., J. Rogstad: Suksess og besvær. Evaluering av fraværgrensen i videregående skole 2016-2019. Sluttrapport. Fafo-rapport 2020:09.

Fevang, E., Figenbaum, E., Fridstrøm, L., Halse, A.H., Hauge, K.E., Johansen, B.G., O. Raaum: Hvem velger elbil? Kjennetegn ved norske elbileiere 2011-2017, TØI Rapport 1780/2020.

Nævdal, E.: Epidemics and increasing returns to scale on social distancing, Covid Economics 39, 139-148.

Vågerö, O.: Alternatives to CCS in the Norwegian cement industry, PLATON WP 1/2020.

Wangsness, P.B., Kittelsen, S.A.C., Steinsland, C., Aune, F.R., E. Nævdal: Elektriske biler og den gjensidige påvirkningen mellom transport- og kraftsektorene, TØI rapport 1803/2020.

10. Andre skrifter

Emanuelsson, N: Productivity and Quality Analysis of Norwegian Hospital Mergers, Masterthesis.

Hedne, M.H.: Has emissions trading reduced emissions from Norwegian firms? Dissertation

submitted in part-fulfilment of the MSc in Economics University College London.

11. Faglige foredrag

Drange, N.: Student absenteeism in high school: Can a cap on absence improve attendance and performance? Økonomisk Institutt's vinterseminar, Geilo, 9. januar.

Fevang, E.: Vulnerable groups and labor market performance. Towards more sorting in the labor market? EEA Virtual 2020, 27. august.

Hauge, K.: Culture and gender differences in willingness to compete. Konferanse, Ås/Forskermøte, 6.-7. januar.

Hauge, K.: Culture and gender differences in willingness to compete. Seminar, Oslo/University of Oslo, 9. mars. Invitert presentasjon.

Hauge, K.: Culture and gender differences in willingness to compete. Seminar, Oslo/BI, 19. Juni. Invitert presentasjon.

Hauge, K.: Culture and gender differences in willingness to compete. Konferanse, digital/ESA Global Online Around-the-Clock Meeting, 10-12. september.

Hauge, K.: Culture and gender differences in willingness to compete. Seminar, Torino, Italy/University of Torino, 15.10.2020. Invitert presentasjon.

Hernæs, E.: Program substitution – old age pension or disability benefit, Forskermøte NMBU, 7. januar.

Hoen M, Immigration and Economic mobility, ESOP-seminar, Department of Economics, University of Oslo, 17. Desember.

Hoen M, Immigration and Economic mobility, Forskermøtet, NMBU Ås, 7. januar.

Isaksen, E.: Carbon pricing, compensation, and competitiveness: lessons from UK Manufacturing. 42nd Meeting of the Norwegian Association for Economists, Ås, 6. januar.

Isaksen, E.: Congestion pricing, air pollution, and individual-level behavioral responses. Dept. of Economics Seminar Series at SLU Uppsala, 13. Mai. Invitert.

Isaksen, E.: Congestion pricing, air pollution, and individual-level behavioral responses. EAERE online conference, 25. juni.

Isaksen, E.: Congestion pricing, air pollution, and individual-level behavioral responses.

CER-ETH Workshop on Energy, Innovation, and Growth, 11. September. Invitert.

Isaksen, E.: Local incentives and electric vehicle adoption, Department seminar at Oslo Business School, Oslo Met, 24. September. Invitert.

Isaksen, E.: Congestion pricing, air pollution, and individual-level behavioral responses. Dept. of Economics at University of Manchester, 22. oktober. Invitert.

Isaksen, E.: Peer effects in green technology adoption: Evidence from electric vehicles. Virtual seminar series for early-career researchers in Environmental and resource economics, 7. desember.

Kittelsen, S.A.C.: International comparisons of productivity and efficiency of health services, Workshop, Institute of Advanced Studies, Wien, 5. mars. Invited keynote presentation.

Kotsadam, A.: Jobs and political participation – Evidence from a Field Experiment in Ethiopia, Gothenburg University, Invitert.

Kotsadam, A.: Culture and Gender Differences in Willingness to Compete, Seminar, Royal Holloway University, UK. Invitert.

Kotsadam, A.: Culture and Gender Differences in Willingness to Compete, Keynote speaker, Conference on gender norms and economics, Nottingham University, UK. Invitert.

Kotsadam, A.: Jobs and intimate partner violence – Evidence from a Field Experiment in Ethiopia. Konferanse, NBER, Massachusetts, USA.

Kotsadam, A.: Jobs and intimate partner violence – Evidence from a Field Experiment in Ethiopia. Konferanse, Advances in Field Experiments, Chicago USA.

Kotsadam, A.: Jobs and intimate partner violence – Evidence from a Field Experiment in Ethiopia. Frogee Workshop, Stockholm, Invited.

Kotsadam, A. Jobs and political participation – Evidence from a Field Experiment in Ethiopia, EGAP online, Invitert.

Kotsadam, A.: Jobs and political participation – Evidence from a Field Experiment in Ethiopia, Seminar, Statsvitenskap UiO, Invitert.

Kotsadam, A.: Rearranging the Desk Chairs: A large randomized field experiment on the effects of close contact on interethnic relations Conference on contact theory, Tilburg.

Markussen, S.: Pensjon og ulikhet, paperpresentasjon for Finansdepartementet, 27.april.

Markussen, S.: Gråsoner i arbeidslivet, paperpresentasjon for Arbeids- og

sosialdepartementet 13.oktober.

Markussen, S.: Formuesskatt og sysselsetting, paperpresentasjon for SSB, 3.november.

Markussen, S.: Formuesskatt og sysselsetting, paperpresentasjon for Økonomisk Institutt, 8.desember.

Røed, K.: Pension Reform and the Efficiency-Equity Trade-Off – Distributional Impacts of Removing an Early Retirement Subsidy. Presentasjon på Forskermøte, Ås, 6. januar.

Røed, K.: The Golden Middle Class Neighborhood. Presentasjon på det årlige forskningsseminaret om Urban og boligforskning. OsloMet, 24. januar.

Røed, K.: Working day and night, Presetasjon på The 4th NO-age Meeting, arrangert av Norwegian Centre on Healthy Ageing, Oslo, 3. desember.

Røgeberg, O.: Causal inference using observational data. 3rd Annual CeFH Symposium (SFF-senter på FHI), Invitert presentasjon.

Raaum, O.: Effects of Migrant Labor Supply Shocks on Relative Wages and Earnings when Workers are Mobile, Forskermøtet, NMBU Ås, 6. januar.

Raaum, O.: Immigrants unemployment during the Covid-19-crisis, Nordic Council of Ministries Conference, 5. November, invitert.

Raaum, O.: Hvem tar støytten? Webinar Oslo Macro Group, 21. april, invitert.

Raaum, O.: Difference in differences – en nyttig metode for effektstudier, Barn og Unge Kongressen, 3. desember, invitert.

Raaum, O.: Do Think Twice, it´s Alright: Effects and Mechanisms of Tax Enforcement Policies. TARC Workshop Tax Audits Evaluation, 9. desember, invitert.

12. Brukerrettede foredrag

Drange, N.: Kvantitativ beskrivelse av institusjonspopulasjonen, presentasjon av rapport for Barne- og familiedepartementet, 13. oktober.

Drange, N.: Evaluering av forsøk med gratis kjernetid i barnehagen, invitert presentasjon for Riksrevisjonen, 19. november.

Fevang, E.: Hvorfor så mange på helserelevante ytelser? Sykefraværskonferansen 2020, Thon Hotel Oslo Airport, 9. mars, Invitert presentasjon.

Golombek, R.: Forskning om CCS ved CREE. Møte. Olje- og energidepartementet, februar.

Hernæs, Ø.: Kvantitativ beskrivelse av institusjonspopulasjonen, presentasjon av rapport for BLD og Bufdir, BLD, 13. oktober.

Holtmark, K.: Effektiv og virksom klimapolitikk, foredrag Fagligpedagogisk dag UiO, 5. november.

Holtmark, K.: Om klimapolitikk, foredrag sentralstyret i Natur og Ungdom, 30. januar.

Holtmark, K.: Hva er effektiv og virksom klimapolitikk? Foredrag Åpen dag UiO, 5. mars.

Isaksen, E.: Congestion pricing, air pollution, and individual-level behavioral responses. TRIPOP kick-off meeting with user partners, scientific advisors, and researchers, 28 oktober.

Isaksen, E.: Congestion pricing, air pollution, and individual-level behavioral responses. PLATON meeting with user partners, board members, and researchers, 4. Desember.

Kotsadam, A.: Effekter av dialogmøte, Nav, Oslo.

Kotsadam, A.: Adaptive eksperimenter, Nav, Oslo.

Markussen, S.: Slik kan vi inkludere flere, NHOs Årskonferanse, Oslo, 8.januar.

Markussen, S.: Sysselsetting og inkludering, KS innlandet, Hamar, 13.januar.

Markussen, S.: Kompetanse og sysselsetting, SV Stortinget, Oslo, 24.januar.

Markussen, S.: Livslang læring, Norges Forskningsråd FINNUT programstyre, Oslo, 7.februar.

Markussen, S.: Livslang læring, Arbeiderpartiet Stortinget, Oslo, 11. februar.

Markussen, S.: Økt levealder, pensjon og ulikhet, innlegg på seminar «Hvordan overleve alderdommen?», Universitetets aula, Oslo, 12.februar.

Markussen, S.: Livslang læring, høring om St.mld, Stortinget, 12.mai.

Markussen, S.: Nytt trygdesystem? Frokostmøte Civita, 3.juni.

Markussen, S.: Inkludering, Parat, Oslo, 10.september.

Markussen, S.: Sysselsetting og inkludering, Unge høyre, 6.oktober.

Markussen, S.: Den samfunnsøkonomiske dommen over koronahåndteringen, panelsamtale/podcast, Polyteknisk forening, 16.oktober.

Markussen, S.: Korona og arbeidsmarkedet, innlegg på åpningsseminar Kåånomics, 21.oktober.

Markussen, S.: Formuesskatt, Agendafrokost, Oslo, 30.oktober.

Markussen, S.: Korona og veien videre, NAV Topplederforum, 5.november.

Markussen, S.: Inkludering, Arbeid og Inkluderings fagkonferanse, Oslo, 17.november.

Markussen, S.: Inkludering og korona, NAV konferansen, Oslo, 26. november.

Markussen, S.: Ungdom og utenforskap, Ung Velferd, Gardermoen, 30. november.

Markussen, S.: Korona og veien videre, Finansdepartementet, 1.desember.

Markussen, S.: Kompetanse, inkludering og korona, YS konferansen, 9.desember.

Nævdal, E.: Bedriver sentralbankene landbrukspolitikken og bør de slutte med det? Kåånomicskonferansen, Stavanger /Kverulantkatedralen, 21. oktober. Invitert presentasjon.

Nævdal, E.: Demokratisk digitalisering – nordisk løsning? Kåånomicskonferansen, Stavanger /Kverulantkatedralen, 21. oktober. Invitert presentasjon.

Røed, K.: Hvordan bør den aktive arbeidsmarkedspolitikken innrettes? Presentasjon på seminar for den politiske ledelsen i Arbeids- og sosialdepartementet, Oslo, 17. juni.

Røed, K.: Betydning og effekter av arbeidsinnvandring. Foredrag fore det offentlige utvalget som skal analysere framtidens arbeidsliv, Oslo, 19. juni.

Røed, K.: Formuesskatt, norske bedrifter, og eierskap. Webinar med presentasjon for politisk ledelse i Nærings- og fiskeridepartementet, 28. august.

Røed, K.: Formuesskatt, norske bedrifter, og eierskap». Seminar i finansdepartementet, Skatteøkonomisk avdeling, 7.september.

Røed, K.: Effekt av formuesskatt på sysselsetting i små og mellomstore familieeide virksomheter, Webinar om statsbudsjettet arrangert av Oslo Fiscal Studies, Økonomisk institutt, UiO, 20.oktober.

Røed, K.: Formuesskatten – velsignelse eller forbannelse? Kåånomics, Stavanger, 21. oktober.

Røed, K.: utfordringer i den økonomiske politikken etter korona, kommentar til Finansminister Jan Tore Sanner, Kåånomics, Stavanger, 22. oktober.

Røed, K.: Effekt av formuesskatt på sysselsetting i små og mellomstore familieeide virksomheter. Fagseminar for Nærings- og fiskeridepartementet, 9. november.

Røed, K.: Arbeid til alle? Presentasjon for Landsstyret i KS, Oslo, 10 november.

Røed, K.: Bidrar medikalisering av ungdom til utstøting fra skole og arbeidsliv?» Webinar i forbindelse med lansering av nytt nummer i Søkelys på arbeidslivet, Oslo, 8. desember.
Røgeberg, O.: Signaleffekter og ungdom - hva kan vi lære av lovendringer i andre land? Invitert presentasjon på «Slipp fangene fri! RIO-debatten om rusreformen vår 2020» Litteraturhuset, 5. juni.

Røgeberg, O.: Ole og Ole: Rusreformdebatten i et metaperspektiv, Invitert «samtale» på Rusreformkonferansen 2020, DOGA, 18 september.

Raaum, O.: Finansiering av livsopphold for voksne i videregående opplæring, Arbeiderpartiets Stortingsgruppe, Stortinget, 11. februar, invitert.

Raaum, O.: Hvem tar støyten? Webinar Frischsenteret, 26. mars.

Raaum, O.: Hvem tar støyten? Webinar Frischsenteret, 30. april.

Raaum, O.: Koronakrisen etter 10 uker – hvem er (ikke) tilbake i jobb? Webinar Frischsenteret, 16. juni.

Raaum, O.: Hvem er ikke tilbake i jobb, Arbeids- og sosialdepartementet, Oslo, 18. august, invitert.

Raaum, O.: Langtidseffekter av skoleintervensjoner, formidlings-seminar, Forskningsparken, 16. september.

Raaum, O.: Koronakrisen– hvem er (ikke) tilbake i jobb? Landsstyre Rødt, 7. september, invitert.

Raaum, O.: How have labour immigrants been hit by unemployment during the covid-19-crises? Fafo Østforum, 6. oktober, invitert.

Raaum, O.: Koronaledige etter 22 uker – hvem er (ikke) tilbake i jobb? NAV, 20. oktober invitert.

Raaum, O.: Koronaledige etter 22 uker – hvem er (ikke) tilbake i jobb? Webinar Frischsenteret, 21. oktober.

Raaum, O.: Koronaledige etter 22 uker – hvem er (ikke) tilbake i jobb? Tekniske Beregningsutvalget for inntektsoppgjørene, 12. november, invitert.

Raaum, O.: Kompetansekrav, arbeidsledighet og COVID19 – hva bør gjøres? Kompetanse Norge frokostseminar, 8. desember, invitert.

13. Populære framstillinger, avisartikler, debattinnlegg m.m.

Andersen, A.G.: Eksperiment. Skandinaviske lande går i hver sin retning. Debattinnlegg i Politiken 12. april.

Bjørneby, M., Markussen, S., K. Røed: Formuesskatt gir flere sysselsatte – ikke færre, Dagens næringsliv, kronikk.

Bjørneby, M., Markussen, S., K. Røed: Uredelig kritikk av skatterapport, Dagens næringsliv, kronikk.

Bjørneby, M., Markussen, S., K. Røed: Kritikk på feil grunnlag Dagens næringsliv, kronikk.

Fevang, E og S.E. Mamelund: Sjenerøse sykelønnsordninger begrenser smitte. Kronikk i Aftenposten 14. mai.

Hernæs, Ø.: Vilkår for sosialhjelp, Stat & Styring, vol 30(1).

Hernæs, Ø.: Kriser rammer sosialt skjevt, Stat & Styring, vol 30(2).

Hernæs, Ø.: Gradert sykmelding, Stat & Styring, vol 30(3).

Hernæs, Ø.: Hvem bor i barnevernsinstitusjon? Stat & Styring, vol 30(4).

Holtsmark, K.: Oljesubsidiene kan koste minst 20 milliarder i året. Innlegg Dagens Næringsliv 11. juni.

Jensen, S., K. E. Rosendahl og S. Kverndokk: Det er ikke hensiktsmessig å senke ambisjonsnivået i klimapolitikken, Kort sagt, Aftenposten, 20 januar.

Markussen, S.: Likhetens pris, Dagens næringsliv, kronikk.

Markussen, S.: Mot normalt, Dagens næringsliv, kronikk.

Markussen, S.: Hvor lenge skal permitteringene kunne vare? Dagens næringsliv, kronikk.

Markussen, S.: NAV må rustes til strid, Dagens næringsliv, kronikk.

Markussen, S.: En krisepakke for nedstenging – ikke aktivitet, Dagens næringsliv, kronikk.

Markussen, S.: Sleivspark om formuesskatt, Aftenposten, kronikk.

Nævdal, E.: Eksport av strøm bør ilegges elavgift – og mer til, Dagens Næringsliv, 16. januar.

Nævdal, E.: Kan samfunnsøkonomi si noe om sosial distansering i epidemier? Minerva, 9. juni.

Nævdal, E.: Samfunnsøkonomien i den nye journalløsningen, Dagens Næringsliv, 25. juli.

Nævdal, E.: Klar for permanent finanskrise, med nullrenter? Dagens Næringsliv 13. august.

Nævdal, E.: Rentereduksjoner subsidierer de rike, Intervju i Minerva, 20. august.

Nævdal, E.: Økonom: – Vaksinerer er mest effektivt i områder med minst smitte, Intervju i forskning.no, 8. desember.

Nævdal, E.: Economist: Vaccination most effective in areas with the fewest infections, Intervju i sciencenorway.no, 9. desember.

Røgeberg, O.: Vil bruken av narkotika øke som følge av rusreformen? Forfattere: Willy Pedersen og Ole Røgeberg, Aftenposten, 2.mars.

Røgeberg, O.: Intervju på RadiOrakel podcast «Den diakritiske podden» - episode: «Flynn effekten», 24 november.

Vedlegg 2. Utvalgte forskningsresultater

Forskningsresultatene ved Frischsenteret dekker et vidt spekter av temaer. Her presenteres et utvalg fra 2020. Publiseringene listet opp i vedlegg 1 trykkes ofte med betydelig forsinkelse fra når forskningen er utført. For å gi et godt inntrykk av spennvidden i forskningen ved Frischsenteret inkluderer vi både viktige publiseringer i 2020 og eksempler på ferskere forskningsresultater.

Arbeidsmarked, entreprenørskap og utdanning

Effekten av innvandring på inntektsforskjeller mellom yrker

Hvordan påvirket den store bølgen av arbeidsinnvandrere fra Øst-Europa etter EU-utvidelsene i 2004 og 2007 inntekten og sysselsettingen til norskfødte arbeidere ansatt i ulike yrker? I en artikkel av Maria Forthun Hoen benyttes yrkers ulike krav til norskferdigheter til å se på hvordan ansatte i yrkene opplevde ulik grad av konkurranse fra arbeidsinnvandrere fra de nye EU-landene, og dermed hvordan inntektsutviklingen, sysselsettingen og yrkesmobiliteten ble ulikt påvirket. Analysene viser at yrker med lave krav til norskferdigheter fikk et betydelig økt innslag av Øst-europeiske arbeidere sammenliknet med mer «språkbeskyttede» yrker. Arbeidere i yrker med lave språkkrav opplevde dermed økt konkurranse og fikk redusert inntektsvekst og sysselsetting relativt til arbeidere i yrker med høye krav til norskferdigheter. Analysen finner videre tegn til at arbeidere i yrker med lave krav til språkferdigheter i større grad byttet til yrker med høyere språkkrav, men lite effekter på andre former for mobilitet. Særlig opplevde yngre arbeidere lavere lønnsvekst og eldre arbeidere lavere sysselsetting.

Artikkelen er publisert som «Immigration and the Tower of Babel: Using language barriers to identify individual labor market effects of immigration» i tidsskriftet Labour Economics (vol. 65, 2020).

<https://doi.org/10.1016/j.labeco.2020.101834>

Innvandring og entreprenørskap

Hvordan gjør innvandrere fra ulike opprinnelsesland det over tid i Norge, og hvilken rolle spiller entreprenørskap? I en artikkel undersøker Maria Forthun Hoen økonomiske utfall og mobilitet blant innvandrere i Norge etter 1993 fra tre landgrupper: Øst- og Sentral-Europa, utviklingsland og høyinntektsland. Basert på rike registerdata analyseres utviklingen i inntekt, sysselsetting, utdanning og yrkeskjennetegn, sammenliknet med jevnaldrende norskfødte. Studien forsøker å forstå hvilke mekanismer som kan forklare at innvandrere fra land med ulike økonomisk utgangspunkt har ulik grad av konvergens i økonomiske utfall, samt å grundig dokumentere hvordan mobiliteten varierer både mellom og innad i landgruppene og betydningen av yrkesmobilitet.

Videre ser artikkelen på sammenhengen mellom økonomisk mobilitet og entreprenørskap, både mellom innvandrere selv og sammenliknet med jevngamle norskfødte. Analysen viser at den relative inntektsforskjellen mellom entreprenører og lønnsinntakere er større for innvandrere enn norskfødte, samt at entreprenører er overrepresentert blant innvandre som har hatt størst økonomisk fremgang. Entreprenørskap kan således representere en mulighet til å oppnå avkastning på utdanning, innsats og talent i et arbeidsmarked der de ellers rammes av statistisk diskriminering.

Artikkelen vant prisen for beste arbeid presentert av en PhD-kandidat på Forskermøtet 2021.

Bidrar medikalisering av ungdom til utstøtning fra skole og arbeidsliv?

Det er økende tilstrømning til uføretrygd, særlig blant unge. I en artikkel studerer Simen Markussen og Knut Røed mulige årsaker til dette, og reiser spørsmål om vi har for lett for å ty til en sykdomsforståelse av de personlige utfordringene mange ungdommer møter. De studerer hvordan geografisk variasjon i sannsynligheten for å bli diagnostisert med et psykisk helseproblem samvarierer med ungdoms skoleresultater og senere suksess i arbeidslivet. Resultatene tyder på at stor grad av sykdomsorientering henger sammen med dårligere resultater i grunnskolen, lavere sannsynlighet for å fullføre videregående utdanning, høyere sannsynlighet for senere mottak av helserelatert trygdeytelse og lavere inntekt gjennom eget arbeid.

Artikkelen er publisert som Simen Markussen og Knut Røed «Bidrar medikalisering av ungdom til utstøtning fra skole og arbeidsliv?» Søkelys på Arbeidslivet, No. 4 (2020), og er åpent og gratis tilgjengelig for alle.

<https://doi.org/10.18261/issn.1504-7989-2020-04-01>

Økende inntektssegregering i norske byregioner

Hvordan har bosettingsmønstrene i Norge endret seg de siste 25 årene? Er det en økende tendens til at folk med lignende inntektsnivåer bosetter seg i samme nabolag? Dette er tema for en ny studie gjennomført av Øystein Hernæs, Simen Markussen, og Knut Røed. For å studere graden av inntektssegregert bosetting i Norge benytter forfatterne en indikator som beskriver den gjennomsnittlige forskjellen i inntektsrang mellom voksne innen nabolag (grunnkretser). Inntektsrang er beregnet nasjonalt eller innenfor pendlerregioner, og separat etter alder og kjønn for alle mellom 30 og 60 år. Begrepet «segregering» beskriver da en tendens til at personer med lignende inntektsrang i den regionale inntektsfordelingen bosetter seg i samme nabolag. Forfatterne finner tegn på at inntektssegregeringen har økt i Norge etter årtusenskiftet, og at denne utviklingen har vært sterkest i Osloregionen og i byene rundt Oslofjorden. Ved å sammenholde utviklingen i ulike arbeidsmarkedsregioner vises det at innvandring samvarierer sterkt med den økte segregeringen. For å undersøke dette nærmere dekomponeres segregeringsmålet i segregering blant norskfødte, segregering blant innvandrere og segregering mellom innvandrere og norskfødte. Da viser det seg at innvandrere bosetter seg på en mer

segregert måte enn norskfødte, samtidig som deres bosettingsmønster har fått økt vekt i perioden som følge av høyere innvandrerandel. Men det også indikasjoner på at norskfødte i regioner med høy innvandring har bosatt seg på en mer segregert måte.

Arbeidet er publisert som Øystein Hernæs, Simen Markussen og Knut Røed «Økende inntektssegregering i norske byregioner» i Tidsskrift for boligforskning, Vol. 3, No. 2, 111-129.

<https://doi.org/10.18261/issn.2535-5988-2020-02-02>

Bidrar formuesskatten til å svekke sysselsettingen i små og mellomstore bedrifter?

Hvordan påvirker formuesskatten bedriftseieres satsing på egen bedrift? Bidrar formuesskatten til å redusere sysselsettingen i familieeide virksomheter? Dette er tema for en studie av Marie Bjørneby, Simen Markussen, og Knut Røed. Forfatterne analyserer virkningene av endringene i formuesskatten i perioden 2007-2017 for nært eide, små og mellomstore foretak. Utgangspunktet for studien er en hypotese om at likviditetsbegrensninger ofte vil gjøre det nødvendig for skattebetalere å trekke penger ut av bedriften for å betale formuesskatten, og at dette kan bidra til redusert sysselsetting og vekst i de berørte bedriftene. Resultatene indikerer imidlertid at formuesskatt i gjennomsnitt bidrar til å øke sysselsettingen i de virksomhetene skattebetalerne eier. Estimaten tyder på at én krone mer i beregnet formuesskatt bidrar til å øke lønnssummen i virksomheten med 30 øre samme år. Virkningen kommer gradvis, og etter to år er virkningen steget til om lag 65øre. Samtidig tyder resultatene på at økt formuesskatt i gjennomsnitt reduserer størrelsen på eierens uttak av utbytte og lønn fra selskapet. Forfatterens tolkning av disse resultatene er at de reflekterer en omplasseringseffekt: Høyere formuesskatt gjør det mer lønnsomt for eierne å plassere formuen i bedriften, ettersom dette kan bidra til å redusere formuesskatten. Spesielt vil det være lønnsomt å investere i «humankapital» (ansatte) ettersom humankapitalen ikke inngår i balansen og dermed ikke fanges opp som skattemessig formue hos eier.

Arbeidet er utgitt under tittelen «Does the Wealth Tax Kill Jobs?» som IZA Discussion Paper No. 13766.

<http://ftp.iza.org/dp13766.pdf>

Effekter av krav til forsørgerevne ved søknad om familieinnvandring

Kan strengere underholds krav ved søknad om familieinnvandring, ved å stimulere til økt deltakelse på arbeidsmarkedet, påvirke den økonomiske situasjonen til herboende referansepersoner? Og virker strenge forsørgerkrav som en hemsko på tilbøyeligheten til å søke om familieinnvandring og eventuelt tilflyttingen av familieinnvandrere til Norge? I et prosjekt for UDI har Bernt Bratsberg og Oddbjørn Raaum studert disse spørsmålene. Prosjektet tar utgangspunkt i to reformer av regelverket for familieinnvandring—en fra 2003, hvor det ble innført underholds krav ved søknad om familiegjenforening for enkelte grupper innvandrere som hadde fått opphold etter asylsøknad (men ikke for andre grupper), og en fra 2010, hvor kravene til underholdsevne generelt ble strammet inn, uansett om referansepersonen er innvandrer etter asylsøknad, øvrig innvandrer eller

norskfødt. Prosjektet konkluderer med at strengere underholds krav demper tilbøyeligheten til å søke om gjenforening eller etablering med utenlandsk ektefelle. Strengere underholds krav bidrar således til å redusere familieinnvandringen til Norge. Underholds krav fremmer arbeidsmarkedsdeltakelsen blant nyankomne referansepersoner med fluktbakgrunn. Men denne effekten er kun for menn, den er kortvarig, og den forsvinner etter fem år i landet. Funnene er beskrevet i en rapport oversendt UDI i januar 2021, og forventes publisert i løpet av våren 2021.

Fagbrev i voksen alder og yrkeskarrierer

Opplever personer som fullfører yrkesfaglig videregående skole og oppnår fagbrev i voksen alder at yrkesinntekten øker etter fullføringen? I samarbeid med Torgeir Nyen (FAFO) har Bernt Bratsberg og Oddbjørn Raaum studert dette for personer som ikke hadde fullført videregående skole ved alder 25. Arbeidet tar utgangspunkt i fødselskullene mellom 1973 og 1977 og følger individenes deltakelse i to programmer for voksne som tar fagbrev, samt deres yrkeskarrierer, i aldersspennet 25 til 40 år. De to programmene er praksiskandidatordningen og lærlingordningen for voksne. Studien finner at fagbrev i voksen alder har en positiv effekt på yrkesinntekt, og at effekten er særlig stor for kvinner i offentlig sektor. Yrkesinntektseffektene identifiseres i et empirisk rammeverk der personene antas å ha en uobservert årlig inntektsvekst, uavhengig av andre forhold.

Studien er publisert som Bratsberg, Bernt, Torgeir Nyen, Oddbjørn Raaum (2020), "Economic returns to adult vocational qualifications", Journal of Education and Work, 33:2, 99-114, <https://doi.org/10.1080/13639080.2020.1722988>

Langtidseffekter av skoleprogrammer i Norge

Prosjektets ambisjon var å undersøke langsiktige effekter av to skoleomfattende programmer: Positiv atferd, støttende læringsmiljø og samhandling i skolen (PALS) og Olweus Antimobbeprogram. PALS er en modell for forebygging av atferds- og mestringsproblemer og forbedring av læringsmiljøet. PALS er innført i mer enn 200 barneskoler i Norge og i over 26000 skoler over hele verden som «School-Wide Positive Behavior Support». Olweus er et toneangivende antimobbeprogram brukt av tusenvis av skoler i mange land. Både Olweus og PALS er tidligere evaluert med positive resultater etter 1-4 år utfra deres primære formål; reduksjon i mobbing (Olweus) og færre atferdsproblemer og bedre læringsmiljø (PALS). Vårt fokus var mulige effekter for elevene på lengre sikt, etter at de hadde forlatt skolen der intervensjonene ble gjennomført, på utfall som utdanningskarriere, arbeid, trygd, kriminalitet og internaliserte helseproblemer, så vel som mulige effekter på miljøet i intervensjonsskolene. Selv ved små effekter kan gevinstene for den enkelte og samfunnet være svært store. Prosjektet var tverrfaglig med forskere fra Universitetet i Oslo, NUBU, NORCE, SSB og Frischsenteret.

Prosjektet benyttet longitudinelle registerdata for å se på effekter av programmene implementert i Norge. Et nasjonalt register for individuell grunnskoletilhørighet mangler i Norge. Prosjektet «krysspeilet» derfor skoletilhørighet for enkeltelever ved hjelp av

informasjon om hvor elevene bor (grunnkrets) og data fra nasjonale prøver. Årsakssammenhenger er metodisk vanskelig å avdekke uten randomisering. Prosjektets design bygger på at vi benytter kullene som forlot programkolene like før programmet ble innført, til å anslå hvordan elevene som opplevde programmene ville ha gjort det i fravær av programmet, såkalt forskjell-i-forskjell design. Prosjektet har så langt resultert i fire artikler akseptert i internasjonale fagtidsskrifter.

Artikkelen «Impacts of school-wide positive behaviour support: Results from National Longitudinal Register Data» av Borgen, N.T., Kirkebøen, L.J., Ogden, T., Raaum, O. and M.Sørliie avdekker tegn til at PALS reduserer elevenes opplevelse av støy i klasserommet, men det er ingen tegn til bedre skolefaglige prestasjoner eller mindre mobbing.

International Journal of Psychology, 2019

<https://doi.org/10.1002/ijop.12575>

I "Heterogeneity in Short- and Long-term Impacts of School-Wide Positive Behavior Support (SWPBS) on academic outcomes, behavioral outcomes, and criminal activity" drøfter Borgen, N.T., Raaum, O., Kirkebøen L.J., M.Sørliie, Ogden, T. og Frønes, I. mulige effekter av PALS på både skolerresultater, tidlig frafall i videregående skole og kriminalitet. Ingen langtidseffekter ble funnet, verken for gjennomsnittseleven eller for risikoelever. Det er verdt å understreke at potensielle langtidseffekter forventes å være små. Ettersom det er usikkerhet knyttet til effektstørrelsene kan små effekter kan være kompatible med våre data.

Antatt i Journal of Educational Effectiveness

Artikkelen "Impact of the school environment on medical treatment of attention deficit hyperactivity disorder (ADHD): A population-wide register data study of School-Wide Positive Behavioral Interventions and Supports (SWPBIS) ser nærmere på om PALS har påvirket elevenes bruk av ADHD-medisiner, hentet fra Reseptregisteret. Forfatterne Borgen, Frønes og Raaum finner at PALS reduserer sannsynligheten for ADHD-medisiner i 14-16 årsalderen med 12 prosent. Denne reduksjonen drives hovedsakelig av høyrisikoelver som gikk i barneskoler som implementerte PALS med høy fidelitet.

Antatt i Child Development

I "The potential of anti-bullying efforts in preventing academic failure and youth crime. A case using the Olweus Bullying Prevention Program (OBPP)», studerer Borgen, Olweus, Kirkebøen, Breivik, Solberg, Frønes, Cross og Raaum mulige langsiktige effekter av Olweus på karakterer, frafall i videregående skole og ungdomskriminalitet for alle elevene (uansett om de har vært involvert i mobbing eller ei). Vi finner ingen signifikante forskjeller i utfall mellom elever som opplevde programmet og de som gikk på skolen før det ble innført. Funnet bør sees i lys av at en relativt liten andel av elever blir mobbet. Effektene av å bli utsatt for skolemobbing må derfor være svært store for at vi skal kunne forvente at programmet skal sette merkbare spor i langtidsutfall på skolenivå. Et begrenset potensial for langsiktige gjennomsnittseffekter er kompatible med betydelige programeffekter for individuelle barn som har utsatt andre for mobbing eller selv blitt utsatt for dette.

Antatt i Prevention Science

Arbeidsledighet under COVID-19 pandemien

Umiddelbart etter nedstengingen den 12. mars, etablerte Frischsenteret forskningsprosjektet «Permitteringer og oppsigelser under Covid-19», som var et samarbeid med Statistisk sentralbyrå og Arbeids- og velferdsdirektoratet. Formålet var å frembringe rask kunnskap om utviklingen på arbeidsmarkedet ved å koble løpende data for dagpengesøknader og meldekort med registerinformasjon om personer, familier og virksomheter. Prosjektet ble muliggjort gjennom enestående rask behandling og effektivering av søknad om datautlån både i Arbeids- og velferdsdirektoratet og Statistisk sentralbyrå. Publisering av resultater skjedde løpende gjennom fire webinarer (link) i løpet av 2020, med det første allerede 26.3.2020, og enkelte artikler. Innsikt fra de ferske mikrodataene ble også formidlet gjennom diverse seminarer og mediaoppslag.

I artikkelen «Koranakrisens første uker – Hvem tok støyten i arbeidslivet», *Samfunnsøkonomen* 2/2020, av Bernt Bratsberg, Gaute Eielsen, Simen Markussen, Oddbjørn Raaum, Knut Røed og Trond Vigtel undersøkte vi hvem som i størst grad ble rammet av den første oppsigelses- og permitteringsbølgen under koronakrisens første uker. Vi avdekket også hvem som har vært mest eksponert for smitterisiko gjennom arbeid med samfunnskritiske funksjoner med stor grad av fysisk nærhet til andre mennesker. Artikkelen viser markerte sosiale gradienter både i risiko for oppsigelse og permittering, og det er arbeidstakerne med de laveste inntektene og den svakeste husholdningsøkonomien som er mest utsatt. For menn finner vi en lignende sosial gradient i omfanget av samfunnskritisk risikoarbeid, mens det for kvinner er arbeidstakere med middels inntekter som er mest eksponert for smitterisiko.

<http://www.frisch.uio.no/publikasjoner/pdf/2020/Formatert/HvemTokStoyten.pdf>

I artikkelen “The first weeks of the Corona crisis: Who got hit, when and why? Evidence from Norway” publisert i *Covid Economics* 15, 63-87 (2020) og som NBER Working Paper No. 27131 studerer forfatterne Annette Allstadsæter, Bernt Bratsberg, Gaute Eielsen, Wojciech Kopczuk, Simen Markussen, Oddbjørn Raaum og Knut Røed nye arbeidsledige fram til 20. april. Effekten av pandemien og smitteverntiltakene spredte seg til næringer som ikke var det direkte berørt av nedstengingstiltak. Ni av ti dagpengesøknader var permitteringer. Den dramatiske økningen i ledigheten hadde en sterk sosio-økonomisk gradient med større risiko for økonomisk sårbare husholdninger og foreldre med yngre barn. Permitteringer var mer utbredt i mindre virksomheter med lav produktivitet og soliditet. Dette innebærer at produksjonstapet er (prosentvis) lavere enn hva fallet i sysselsetting skulle tilsi.

<https://cepr.org/sites/default/files/news/CovidEconomics15.pdf>

Energi og miljø

Omstilling mot et lavutslippssamfunn

Norge har satt et mål om 50 prosent reduksjon i sine klimagassutslipp fra 1990 til 2030. Et slik ambisiøst klimamål vil kreve en svært rask og omfattende avkarbonisering av

økonomien, og vil dermed være en sentral driver for omstilling i årene som kommer. I det 5-årige prosjektet «Successful Workforce Transitions in a fast-CHanging labor market (SWiTCH)» (2020-2024), finansiert av Norges Forskningsråd, ønsker vi å undersøke effektene av en grønn omstilling for ulike type arbeidstakere, næringer og populasjonsgrupper. Prosjektet har et spesielt fokus på fordelingsaspekter ved et grønt skifte, og ønsker å belyse hvilke faktorer som kan legge til rette for effektive og inkluderende omstillingsprosesser. Det planlagte arbeidet basere seg i stor grad på bruk av detaljerte norske registerdata på individer og bedrifter, kombinert med såkalte kvasiekperimentelle metoder for å avdekke årsakssammenhenger. Ettersom vi ennå ikke har opplevd en grønn omstilling i størrelsesordenen som kreves for å nå uttalte klimamål, vil vi i prosjektet vende blikket bakover og se på hva vi kan lære av tidligere omstillingsprosesser. Prosjektet tar sikte på å lære av et bredt spekter av små og større omstillinger de senere årene - både innen utslipps- og energiintensive næringer, men også innen andre næringer som bank og dagligvare. I to konkrete forskningsartikler (av flere) vil vi undersøke konsekvensene av hhv. (i) det kraftige oljeprisfallet i 2014, og (ii) CO₂-prising for ulike type arbeidstakere. Den første artikkelen kan potensielt bidra til å kaste lys over omstillingskostnader ved en fremtidig nedtrapping av petroleumsaktiviteten, mens den andre artikkelen potensielt kan bidra til å øke vår forståelse av hvordan CO₂-prising påvirker etterspørselen etter ulik type arbeidskraft. Er det for eksempel slik at strengere klimapolitikk uforholdsmessig rammer lavt utdannede arbeidstakere? Hvor store er omstillingskostnadene, og hvilke populasjonsgrupper bærer de største kostnadene? En bedre forståelse av kostnader og gevinster ved en grønn omstilling, samt fordelingen av disse, vil være viktig for å innrette klimapolitikken på en måte som gir støtte og legitimitet i befolkningen.

NFR prosjektnr: 300891 Successful Workforce Transitions in a fast-CHanging labor market
<https://www.frisch.uio.no/prosjekter/?view=project&pid=3195>

Rensekostnadskurver for redusert utslipp av CO₂ i sementproduksjon.

Regjeringens beslutningen om å investere i demonstrasjonsanlegg for CCS på Norcems sementfabrikk i Brevik høsten 2020, la grunnlaget for CCS som et potensielt viktig utslippsreducerende tiltak for klimagasser. Det er imidlertid usikkerhet rundt framtidige kostnader og omfanget av CCS, noe som gir grunn til å utforske andre alternativer, i tillegg til at disse kan komplementerer CCS på veien mot å nå nullutslippsmålet til sementindustrien. Denne studien utforsker derfor hvilke alternativer til CCS som finnes i sementindustrien. Studien undersøker både utslippsreduksjoner som følge av alternative metoder og teknologier for sementproduksjon og reduksjoner som oppnås ved redusert bruk av sement i betong. Vi finner at det er mulig å oppnå store utslippsreduksjoner (77 prosent) til en mye lavere kostnad enn dagens kostnadsanslag for CCS, ved å kombinere tiltak som klinkersubstitusjon, materialeffektivitet og alternative brennstoff. Selv om alternative tiltak er kostnadseffektive, er investeringer i CCS likevel viktig hvis industrien skal oppnå nullutslipp på sikt, og hvis CCS skal lykkes i større skala. Arbeidet er basert på en masteroppgave skrevet Oskar Vågerö der Snorre Kverndokk og Eric Nævdal var biveiledere.

Vågerö, O., S. Kverndokk og E. Nævdal, Finnes det alternativer til CCS for å redusere utslipp fra sement? Antatt i Samfunnsøkonomen.

Promotering av karbonfangstteknologier

Ifølge det internasjonale energibyrådet IEA, bør det være omfattende bruk av karbonfangstteknologier for å nå ambisiøse internasjonale klimamål. Imidlertid er dagens utbredelse av karbonfangstteknologier marginal. Mens bærekraftscenariet i en IEA studie som viser en kostnadseffektiv bane for å nå Paris-målene, har en global kapasitet for karbonfangstteknologier i kraftsektoren på 1500 MtCO₂, er dagens kapasitet mindre enn 5 MtCO₂.

Det er mange forhold som kan forklare dette gapet. Karbonfangstteknologier kan være dyre, prisen på å slippe ut CO₂ kan være for lav, og det kan være ulike barrierer i verdikjeden for karbonfangstteknologier (fangst, transport og lagring). Dessuten kan politikere og befolkningen være redde for lekkasjer fra karbonlagring eller se på karbonfangstteknologier som en unødvendig forlengelse av karbonalderen, osv.

IEA har foreslått å innføre finansielle støtteordninger for å øke innovasjonstakten og utbredelsen av karbonfangstteknologier. Prinsipielt kan en støtteordning enten være rettet mot dem som utvikler ny teknologi (oppstrømstøtte), eller dem som kjøper ny teknologi (nedstrømstøtte). I studien «Promoting CCS in Europe: A case for green strategic trade policy» analyserer vi om støtten til karbonfangstteknologier i kraftsektoren bør rettes med teknologiutviklerne eller teknologi kjøperne. Disse teknologien kan enten bruke kull som energibrensel eller gass; kull slipp ut mer CO₂ per energienhet enn gass. Vi drøfter om støtten til karbonfangstteknologier bør være avhengig av hvilket fossilt brensel som benyttes.

For å studere hvordan karbonfangstteknologier bør støttes, tar vi utgangspunkt i at klimamålene varierer betydelig mellom verdensdelene. Fordi Europa har de klart med ambisiøse målene, legger vil til grunn at kjøp av karbonfangstteknologier finner sted kun i Europa, mens teknologien utvikles over hele verden. Vi legger også til grunn at det er relativt få utviklere av karbonfangstteknologier, slik at hver utvikler har markedsrett. Det innebærer at uten offentlig politikk, selges det et lavere kvantum av karbonfangstteknologier enn det som er samfunnsøkonomisk gunstig.

Vi studerer våre forskningsspørsmål både innenfor en stilisert teorimodell og en numerisk modell som bygger på teorimodellen. I begge analysene spør vi hva som er best for Europa. Vi finner at Europa primært skal støtte utvikling av teknologien. Grunnen er at gjennom støtte til «egne» teknologiutviklere kaprer denne gruppen markedsandeler, slik at profitt flyttes fra de «utenlandske» produsentene til de europeiske produsentene. Videre leder støtte, både til produsenter og kjøpere, til økt omsetning av teknologien.

I den numeriske illustrasjonen av teorimodellen kobler vi en forenklet versjon av den store energimarkedsmodellen LIBEMOD, som dekker kjøpere av ny teknologi, med en numerisk modell for selgere av ny teknologi. Vi finner også i den numeriske illustrasjonen at myndighetene i Europa primært bør støtte utvikling av ny karbonfangstteknologi. Videre finner vi at støtten til ny teknologi som benytter kull som energibrensel, bør være større enn støtten til gassbasert teknologi. Dette skyldes dels at kull gir et høyere klimagassutslipp enn gass (per energienhet). Derfor er det mer verdifullt for samfunnet å erstatte konvensjonelle kullkraftverk enn konvensjonelle gasskraftverk med miljøvennlig teknologi.

En annen grunn til å støtte kullbasert teknologi mest er at kullmarkedene er mindre prisfølsomme enn gassmarkedene. Det betyr at hvis etterspørselen etter kull og gass øker like mye, så øker kullprisen mindre enn gassprisen. Fordi Europa importerer både kull og gass, er det mer gunstig for Europa at etterspørselen etter kull øker enn at etterspørselen etter gass øker fordi økningen i importregningen blir minst hvis kullbaserte teknologier stimuleres.

Promoting CCS in Europe: A case for green strategic trade policy? Finn Roar Aune, Simen Gaure, Rolf Golombek, Mads Greaker, Sverre A.C. Kittelsen og Lin Ma. Revidert versjon innsendt for andre gangs vurdering til Energy Journal.

Det europeiske kraftmarkedet i 2050

EU sikter mot en nesten karbonfri kraftsektor i 2050. For å nå en slik målsetting, må vind- og solkraft stå for en betydelig del av elektrisitetsproduksjonen. Det kan bli krevende fordi produksjonen fra disse to teknologiene avhenger kun av installert kapasitet og været; produksjonen kan ikke varieres i takt med svingende etterspørsel.

For å redusere gapet mellom produksjon av vind- og solkraft og etterspørselen etter elektrisitet, kan fire strategier benyttes. For det første kan variasjonen i vind- og solkraft bli motsvart av produksjon fra fleksible kraftteknologier som f.eks. magasinkraft. For det andre kan etterspørselen etter elektrisitet reguleres, enten ved justerbare priser eller ved utkobling. For det tredje kan lagringsteknologier, som f.eks. batterier, benyttes. Da tappes strøm fra batteriene når etterspørselen er større enn samlet produksjon fra vind- og solkraft, mens batteriene lades når det motsatte er tilfelle. Endelig kan handel med elektrisitet minske gapet mellom produksjon av og etterspørsel etter elektrisitet i et land. Gjennom internasjonal handel utnyttes landforskjeller mellom sammensetningen av kraftteknologier og værforforskjeller.

Formålet med denne studien er å undersøke hvordan EUs klimamålsettinger for kraftsektoren for 2030 og 2050 påvirker den optimale sammensetningen av kraftteknologier, lagringsteknologier og kapasitet for internasjonal handel med elektrisitet. Vi undersøker også hvordan denne sammensetningen avhenger av i) teknologisk fremgang innenfor vindkraft, solkraft og batterier, ii) timesvariasjonen i etterspørselen etter elektrisitet, samt iii) begrensinger på kapasiteten for handel med elektrisitet mellom land i Europa.

Vi analyserer disse forskningsspørsmålene ved å koble sammen to store, numeriske energimodeller. Den første modellen, LIBEMOD, brukes til å analysere hvordan EUs klimamål påvirker etterspørselen etter ulike energibærere, inkludert elektrisitet, og prisen på energibærere. Resultater fra denne modellen benyttes som input i den andre modellen, TIMES-Europe, som er en teknologiorientert optimeringsmodell for kraftsektoren i Europa. TIMES-Europe er en stokastisk modell med en finoppdelt tidsstruktur som kan håndtere korttidsusikkerhet i værforhold og etterspørsel. Denne modellen beregner en robust investeringsstrategi som tar høyde for fremtidig usikkerhet, og der tilbud er lik etterspørsel etter elektrisitet uansett hvilket stokastisk utfall som realiseres.

Vi finner at i 2050 er markedsandelen for vindkraft og solkraft hhv. 44% og 24% i det europeiske kraftmarkedet, mens markedsandelen for konvensjonell fossilbasert kraft er kun 1%. Med lavere teknologisk læring for solkraft enn i referansetilfellet, øker behovet for kapasitet for handel med elektrisitet. Hvis derimot den teknologiske utviklingen i solkraft er høyere enn i referansetilfellet, øker behovet for batterilagring.

The role of transmission and energy storage in European decarbonization towards 2050. Rolf Golombek, Arne Lind, Hans-Kristian Ringkjøb og Pernille Seljom. Innsendt til Energy.

Offentlig sektor, produktivitet og helseøkonomi

Barnevernet – hvem hjelpes og hvordan?

Formålet med rapporten er å benytte registerdata til å beskrive kjennetegn ved barn og unge som i dag gis et tilbud på barnevernsinstitusjon. Del A beskriver kjennetegn ved institusjonspopulasjonen i dag, over tid, fordelt på målgruppe og sett opp mot andre grupper ungdommer i samme aldersgruppe. Institusjonspopulasjonen skiller seg i gjennomsnitt mye fra ungdommer uten kontakt med barnevernet, mens det er stor grad av overlapp med andre grupper i barnevernet og mellom målgrupper. Del B gir en oversikt over registrerte barnevernstiltak før og etter institusjonsopphold, og gir en analyse av gruppemønstre i kjennetegn. Del C gir en kort beskrivelse av hva som kjennetegner barn som er gitt et tilbud i en tiltak fra 2017 og framover. I tillegg analyseres hvordan denne populasjonen har endret seg over tid. Analysen baserer seg på registerdata på barnevern, helse, skole, kriminalitet, sosioøkonomisk bakgrunn, med mer. Datagrunnlaget er innhentet fra Bufdir, Helsedirektoratet og Statistisk sentralbyrå. Funn i rapporten tyder på at denne gruppen har store utfordringer på flere områder. Prosjektet er utført på oppdrag fra Bufdir.

Nina Drange og Øystein M. Hernæs (2020): «Kvantitativ beskrivelse av institusjonspopulasjonen», Rapport 3/2020, Frischsentret
https://www.frisch.uio.no/publikasjoner/pdf/rapp20_03.pdf

Helserelaterte ytelser og skjult arbeidsledighet

Norge har høy sysselsetting og lav ledighet. Samtidig er det en høy andel av befolkningen som mottar helserelaterte ytelser, noe som til en viss grad skjuler et ledighetsproblem. Basert på tidligere forskning diskuteres i denne artikkelen mulige forklaringer på den høye andelen med helserelaterte ytelser, samt mulige tiltak som kan redusere bruk av slike ytelser. For eksempel har reglene for å få dagpenger blitt skjerpet de siste tiårene, noe som har ført til en vridning fra ledighet til helserelaterte ytelser. En måte å redusere medikalisering og overforbruk av uføretrygd er å slakke på kravene til å få innvilget dagpenger.

Elisabeth Fevang (2020): «Helserelaterte ytelser og skjult arbeidsledighet – en diskusjon om mulige sammenhenger», Søkelys på arbeidslivet 37 (3)
https://www.idunn.no/spa/2020/03/helserelaterte_ytelser_og_skjult_arbeidsledighet_en_disku

Sosioøkonomisk status og risiko for smitte og alvorlige utfall under influensa-pandemier

Er det en sammenheng mellom sosioøkonomisk status (SES) og risikoen for å smittes, bli syk og få alvorlige komplikasjoner under en pandemi? Dette spørsmålet var tema for en systematisk meta-analyse gjennomført av Svenn-Erik Mamelund og Clare Shelley-Egan ved OsloMet i samarbeid med Ole Røgeberg. Forfatterne foretok en systematisk litteratursøk og identifiserte 35 studier med totalt 46 estimat på sammenhengen mellom sosioøkonomiske indikatorer og utfall under influensa-pandemier. Ni av studiene var av spanskesyken (1918-1920) mens de resterende tok for seg svineinfluensaen (2009-2010). Sett under ett tydet faglitteraturen på at flere blir smittet blant de med lav SES, og at disse smittede også har en høyere sannsynlighet for alvorlige sykdomsutfall. Gitt at man mottar sykehusbehandling, derimot, var det ingen klar assosiasjon mellom SES og behov for intensivbehandling eller risiko for død.

Artikkelen er tilgjengelig som pre-print og er til vurdering i fagtidsskrift.

Mamelund, Svenn-Erik, Shelley-Egan, Clare og Røgeberg, Ole (2020): "The association between socioeconomic status and pandemic influenza: systematic review and meta-analysis", medRxiv, <https://doi.org/10.1101/2020.12.09.20246496>

Epidemier og effektiviteten av sosialdistansering.

Artikkelen gir en teoretisk analyse av hvordan effektiviteten av sosial distansering avhenger av den underliggende smittedynamikken. Smittedynamikken er beskrevet med den velkjente SIR-modellen som er en matematisk modell av en spesiell klasse epidemier, deriblant covid-19. Et viktig resultat fra denne modellen er at det basale reproduksjonstallet, R_0 , bestemmer et epidemisk forløp. Er R_0 høyt vil mange bli smittet og epidemien har et raskt forløp. Er R_0 lavt vil færre bli smittet, men epidemien varer lenger. Sosial distansering analyseres i arbeidet som en temporær reduksjon i R_0 . Artikkelen viser at om R_0 er høy vil en marginal økning i sosial distanse ha en beskjeden effekt men at jo mer en har distansert seg jo mer verdifullt er det med en ytterligere marginal økning i distanseringen. Dette betyr at det er stordriftsfordeler sosial distansering. Dette har noen viktige implikasjoner. Én implikasjon er at offentlige tiltak og individuell selvisolerende adferd ikke er substitutter, men komplementar. En annen er at sosial distansering øker verdien av andre tiltak som for eksempel testing. Analysen ser også raskt på hvordan diskontering påvirker verdien av sosial distansering og finner at effekten er neglisjerbar og forklarer dette med at den epidemiske dynamikken er slik at effekten av tiltak har både positive og negative konsekvenser over tid slik at effekten av en renteøkning jevnes ut.

Nævdal, Eric, (2020), Epidemics and increasing returns to scale on social distancing, Covid Economics, 39, 139–148.

https://www.frisch.uio.no/publikasjoner/pdf/2020/Nevdal_CovidEconomics39_200723.pdf

Rasjonell Avhengighetsteori

Det tverrdisiplinære fagtidsskriftet *Addiction* har en pågående artikkelserie «Addiction classics» der forskere presenterer og diskuterer verker som alle bør kjenne til innenfor et relevant fagfelt. Ole Røgeberg ble invitert til å skrive om teorien om rasjonell avhengighet. Teorien kommer fra et arbeide fra 1988 der Gary Becker og Kevin Murphy utviklet et rammeverk som etterhvert ble standardverktøyet når samfunnsøkonomer skulle modellere avhengig adferd. Arbeidet viste at gradvis økende og tilsynelatende «ustabile» konsumbaner kunne modelleres som en gradvis implementering av en fremadskuende, tidskonsistent plan der dagens forbruk også tar inn over seg hvordan dette forbruket vil endre fremtidens valgproblem. Det å røyke i dag, for eksempel, bidrar til at vi våkner opp med nikotinsug imorgen, men bidrar også til at morgendagens sigarett får større verdi ved å fjerne abstinens. Røgeberg diskuterer hvordan Becker og Murphys modell ble raffinert og videreutviklet av andre teoretikere, samt forsøkt testet empirisk. Han avslutter med å forklare hvorfor han selv mener at slike teorier hverken sier oss noe om hvorfor folk utviser avhengighetspreget adferd eller om hvordan slik adferd påvirker deres velferd.

Rogeberg, Ole (2020), «*The theory of Rational Addiction*,» *Addiction*, Vol 115(1):184-187
<https://doi.org/10.1111/add.14822>

Narkotikapolitikk og heroin

Ikke-medisinsk bruk av heroin forårsaker en lang rekke sosiale og helsemessige problemer, fra politisk destabilisering av produsentland til overdosedødsfall og sosial marginalisering blant brukere. Spredningen i type utfall gjør det særlig krevende å balansere og ta inn over seg alle hensyn ved utformingen av politikk. Sammen med en gruppe forskere fra ulike fagfelt deltok Ole Røgeberg på en beslutningskonferanse der disse spørsmålene ble belyst ved hjelp av en «multi-criterion decision analysis» - et strukturert beslutningsverktøy som bryter opp komplekse problemstillinger i mindre delproblemer og eksplisitt vektet hensyn opp mot hverandre for å håndtere avveininger. I praksis betydde dette at fire ulike reguleringsregimer for heroin (strengt forbud, avkriminalisering, statlig regulering og fritt salg) ble sammenlignet på 27 ulike utfall som reflekterte ulike hensyn og verdier. Gruppen som helhet landet på statlig regulering som det mest fordelaktige alternativet, med utdeling av lovlig produsert heroin innenfor rammen av medisinsk vedlikeholdsbehandling som en sentral komponent.

Rolles, Steve et al. (2020) "A multi criteria decision analysis (MCDA) for evaluating and appraising government policy responses to non-medical heroin use", *International Journal of Drug Policy*
<https://doi.org/10.1016/j.drugpo.2021.103180>

Vedlegg 3. Årsregnskap 2020

Resultatregnskap 1.1.-31.12.	Note	2020	2019
Driftsinntekter			
Salgsinntekt	1	35 020 586	41 381 654
Grunnbevilgning	1	3 823 000	2 656 351
Sum driftsinntekter		38 843 586	44 038 005
Driftskostnader			
Lønnskostnad	2,6	27 922 024	27 165 883
Avskrivning på varige driftsmidler	3	476 573	478 724
Annen driftskostnad	9	7 328 934	7 745 277
Samarbeidspartnere / underleverandører	9	3 893 983	8 870 934
Sum driftskostnader		39 621 514	44 260 818
Driftsresultat		-777 928	-222 813
Finans- og renteinntekt	10	3 133 989	2 697 866
Finans- og rentekostnad		794 287	9 806
Netto finansposter		2 339 702	2 688 061
Årsresultat		1 561 774	2 465 248
DISPONERINGER OG OVERFØRINGER			
Til/Fra (-) fond for anvendt forskning		1 561 774	2 465 248
Til/Fra (-) Frischfondet		-	
Sum disponeringer		1 561 774	2 465 248

Eiendeler pr 31.12

	Note	2020	2019
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
Varige driftsmidler			
Kunst	3	54 850	54 850
Inventar	3	831 028	430 818
Fast inventar bygninger	3	284 681	439 962
Edb-utstyr	3	-	-
Sum varige driftsmidler		1 170 559	925 631
Finansielle anleggsmidler			
Investering i aksjer og andeler	11	50 000	50 000
Sum finansielle anleggsmidler		50 000	50 000
Sum anleggsmidler		1 220 559	975 631
OMLØPSMIDLER			
Fordringer			
Kundefordringer		2 880 106	307 933
Innskuddsfond pensjonspremie	6	3 823 653	3 745 806
Opptjente inntekter		1 149 334	5 332 285
Forskuddsbetalte kostnader		545 680	443 294
Sum fordringer		8 398 773	9 829 317
Markedsbaserte finansielle omløpsmidler	7	29 356 114	27 240 920
Sum investeringer		29 356 114	27 240 920
Bankinnskudd, kontanter og lignende	5	28 853 117	25 688 776
Sum omløpsmidler		66 608 004	62 759 013
SUM EIENDELER		67 828 563	63 734 644

Egenkapital og gjeld pr 31.12.

	Note	2020	2019
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Grunnkapital	8	200 000	200 000
Sum innskutt egenkapital		200 000	200 000
Opptjent egenkapital			
Fond for anvendt forskning	8	29 548 964	27 987 190
Frischfondet	8	171 272	171 272
Sum opptjent egenkapital		29 720 236	28 158 463
Sum egenkapital		29 920 236	28 358 463
Gjeld			
Avsetning for forpliktelser			
Kompetansegjeld	4	21 848 742	21 016 216
Sum avsetning for forpliktelser		21 848 742	21 016 216
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		558 911	1 261 014
Skyldige offentlige avgifter		3 071 753	1 694 037
Forskudd fra kunder		8 523 000	7 688 000
Annen kortsiktig gjeld		3 905 921	3 716 915
Sum kortsiktig gjeld		16 059 585	14 359 966
Sum gjeld		37 908 327	35 376 182
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		67 828 563	63 734 644

Oslo 26.05.2021

I styret for Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning

Kjell Arne Brekke
Styrets leder

Tone Ognedal
Nestleder

Kåre Bævre
Styremedlem

Karen Hauge
Styremedlem

Gaute Torsvik
Styremedlem

Yngvar Åsholt
Styremedlem

Sverre Andreas Campbell Kittelsen
Direktør

NOTER TIL REGNSKAPET 2020

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i overensstemmelse med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak.

Forskningstjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år er uansett klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er analoge kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Inventar og Edb-utstyr avskrives lineært over 3 år. Fast inventar i bygninger avskrives lineært over 10 år.

Markedsbaserte finansielle omløpsmidler verdsettes til markedsverdi. Øvrige omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Det foretas periodisering av både inntekter og kostnader for hvert enkelt prosjekt per 31.12. Opptjente, ikke fakturerte inntekter fra Norges Forskningsråd balanseføres sammen med øvrige kundefordringer, mens andre opptjente inntekter balanseføres på egen regnskapslinje. Andelen av salgsinntekter som knytter seg til fremtidige ytelser balanseføres som uopptjent inntekt sammen med påløpte, ikke bokførte projektkostnader som forskudd fra kunder.

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene.

Desember 2015 ble stiftelsens ytelsesplan erstattet med en såkalt hybridordning som ikke medfører regnskapsføring av pensjonsforpliktelse. Endringen medførte at tidligere balanseførte estimatavvik ble kostnadsført i 2015 i forbindelse med overgangen.

Stiftelsen Frischsenteret for
samfunnsøkonomisk forskning

Note 1 Driftsinntekter

Driftsinntekter består av forskningsinntekter som resultatføres i takt med utførelsen.

	2020	2019
Salgsinntekter	39 373 999	44 376 095
Opptjent, ikke fakturert inntekt	304 587	-2 175 590
Overført mellom år	-835 000	1 837 500
Totale inntekter	38 843 586	44 038 005

Grunnbevilgningen kommer som et resultat av at Stiftelsen, fra og med 2011, er omfattet av retningslinjene for basisfinansiering av forskningsinstitutter i Norge. Denne administreres av Norges Forskningsråd, som igjen får penger fra ulike departementer, herunder Kunnskapsdepartementet. Mottatt grunnbevilgning i 2020 var kr 3 535 000 + en ekstra tildeling fra 2019 på 65 000. Inntektsført grunnbevilgning var kr 3 823 000. (Tildeling på 3 600 000 + 918 000 overført fra 2019 minus 695 000 overført til 2021.)

Note 2 Lønnskostnader, godtgjørelser, antall ansatte

	2020	2019
Lønn og feriepenger	21 100 618	21 221 933
Arbeidsgiveravgift	3 158 767	3 291 809
Kompetanseavsetning	832 526	901 844
Styrehonorar	351 000	-
Pensjonskostnad inkl arbeidsgiveravgift	2 385 112	1 651 696
Refusjon av sykepenger og permisjoner	-634 915	-508 024
Andre sosiale kostnader	728 916	606 626
Sum	27 922 024	27 165 883

Ansatte

I 2020 var 86 forskjellige personer lønnet av Stiftelsen, og antall årsverk var 23,0.

Ytelser til ledende personer / godtgjørelser

	Direktør	Styret
Lønn	1 295 126	
Andre ytelser	16 318	
Pensjonskostnad	232 483	
Styrehonorar		176 000

Det er ikke gitt lån til eller stilt sikkerhet til fordel for direktør, andre ansatte, styremedlemmer eller andre nærstående.

Revisor

	2020	2019
<i>Godtgjørelse til revisor</i>		
Kostnadsført for lovpålagt revisjon	119 000	115 200
Utvidet finansiell revisjon	23 000	21 200

Utgifter til revisjon av 2020 regnskapet vil bli
Alle beløp er eks. mva.

Stiftelsen Frischsenteret for
samfunnsøkonomisk forskning

Note 3 Anleggsmidler

	EDB-utstyr og			
	Kunst	kontorinventar	Fast inventar	Sum
Kostpris pr 01.01.	54 850	3 842 496	1 552 810	5 450 156
Tilgang i året	-	721 502	-	721 502
Avgang i året	-	-	-	-
Anskaffelseskost pr 31.12.	54 850	4 563 997	1 552 810	6 171 657
Akkumulerte avskrivninger 01.0	-	3 411 677	1 112 848	4 524 525
Årets ordinære avskrivninger	-	321 292	155 281	476 573
Akkumulerte avskrivninger pr 3	-	3 732 969	1 268 129	5 001 098
Bokført verdi pr 31.12.	54 850	831 029	284 681	1 170 560

De ordinære avskrivningene foretas lineært over 3 år for Edb-utstyr og kontorinventar
Fast inventar i bygninger avskrives lineært over 10 år.
Kunst avskrives ikke.

Note 4 Kompetansegjeld

Kompetansegjeld er opptjent tid til kompetanseoppbygging for forskerne og direktør og er per 31.12.20 vurdert etter gjeldende lønnsatser inkludert arbeidsgiveravgift og sosiale kostnader. Totalt opptjent beløp justeres skjønnsmessig ned ut fra beste estimat på hvor stor del av den opptjente tiden som vil bli tatt ut.

Den opptjente tiden kunne også blitt vurdert til alternativ-verdi, det vil si det samlede inntektsbortfall ved uttak av kompetansetiden. Denne alternativ-verdien er per 31.12.20 estimert til kr 35 000 056. Med en slik verdiansettelse ville opptjent egenkapital reduseres fra kr 29 72 236 til kr 16 568 922.

Note 5 Bankinnskudd

Bundet bankinnskudd på skattetrekkskonto utgjør per 31.12.20 kr 1 182 276.
Stiftelsen har også en depositumskonto som utgjør per 31.12.20 kr 2 000.

Note 6 Pensjoner

Stiftelsen har en tjenstepensjonsordning som tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenstepensjon.

Stiftelsen har en hybridordning gjeldende fra og med 01.01.16 en forsikring for pensjonsmidlene mot negativt avkastningsresultat. I tillegg garanterer Frischsenteret for en avkastning i opptjeningstiden som skal følge den alminnelige lønnsveksten (veksten i grunnbeløpet i Folketrygden). Det legges imidlertid til grunn at avkastningen overstiger fremtidig forventet lønnsvekst og det regnskapsføres følgelig ingen beløp knyttet til denne garantien. Kostnadsførte beløp i 2020 er knyttet til periodisert premie og utgjør kr 2 462 959.

Stiftelsen har i tillegg inngått avtale om AFP for sine ansatte i 2018. Det er gjennom året kostnadsført kr 294 216 for denne ordningen.

Note 7 Markedsbaserte finansielle omløpsmidler

Aksjefond	Kostpris	Verdi pr 31.12.19	Verdi pr 31.12.20	Årets endring		Balanseført verdi
DNB Norge Indeks	2 963 253	5 824 998	6 090 359	265 361	4,56 %	6 090 359
Storebrand Global ESG Plus A	5 000 000	6 085 637	7 094 649	1 009 012	16,58 %	7 094 649
	7 963 253	11 910 635	13 185 008	1 274 373	10,70 %	13 185 008
Pengemarkedsfond						
Nordea Obligasjon II	11 214 321	15 330 285	16 171 106	840 821	5,48 %	16 171 106
Sum	11 214 321	15 330 285	16 171 106	840 821	5,48 %	16 171 106
Sum markedsbaserte fin.oml.	19 177 574	27 240 920	29 356 114	2 115 194	7,76 %	29 356 114

Note 8 Egenkapital

	Grunn -kapital	Fond for anvendt forskning	Frisch fondet	Sum
Egenkapital pr 01.01.	200 000	27 987 190	171 272	28 358 462
Årets resultat		1 561 774		1 561 774
Egenkapital pr 31.12.	200 000	29 548 964	171 272	29 920 236

Det er i 2020 ikke vedtatt utdelinger av Fondet for anvendt forskning til prosjekter ved stiftelsen og Økonomisk Institutt. Midler som er tildelt Økonomisk institutt er kostnadsført i årets regnskap med kroner 0. Midler som er tildelt fagmiljøet ved stiftelsen utgjør kroner 0 og anses å være en intern disponering av egenkapital som ikke kostnadsføres før utdelingsåret.

Note 9 Andre driftskostnader

Andre driftskostnader består av følgende:

	2020	2019
Leie lokaler og andre lokalkostnader	2 895 449	2 918 340
Inventar og utstyr	1 054 592	783 331
Andre honorar	437 508	708 203
Møte, kurs og lignende	138 289	145 549
Porto, tlf, trykksaker og lignende	502 683	340 719
Reisekostnader	204 417	1 370 419
Kjøp av registerdata	1 891 305	1 187 181
Øvrige kostnader	204 691	291 536
Sum	7 328 934	7 745 278

Samarbeidspartnere

Dette er prosjektmidler som Stiftelsen mottar og viderefører direkte til sine samarbeidspartnere.

Samarbeidspartnere	3 893 983	8 870 934
--------------------	-----------	-----------

Note 10 Finans- og renteinntekter

Finansinntektene inkluderer avkastning på finansielle plasseringer til å dekke kompetansegjelden, se note 4.

	2020	2019
Verdiøkning markedsbaserte finansielle omløpsmidler	2 115 194	2 145 990
Annen finansinntekt	231 508	551 877
Annen finanskostnad	-7 000	-9 806
Netto finans	2 339 702	2 688 061

Note 11 Investering i aksjer og andeler

Kr 50 000 er innskudd i Forskningstiftelsen i Oslo-regionen (FOSFOR). Dette innskuddet er senere blitt gjort om til aksjer i Oslotech AS, der stiftelsen eier 50 aksjer og har en eierandel på 0,916 prosent.

Note 12 Covid-19

Pandemien førte til at vi våren 2020 hadde en viss bekymring for at vi skulle bli nødt til å bruke av egenkapitalen for å få dekket utgiftene i 2020. Stiftelsens finansielle situasjon ville være sterk nok til å bære det. Det ble ikke nødvendig da finansielle inntektene har vært på 2,3 millioner.

Covid-19 har gjort at hovedregelen for de ansattes arbeidssted har vært hjemmekontor. Noen har søkt om å være på jobben og har fått lov til det. F. eks. pga. to med hjemmekontor samtidig, spebarn, mange barn. Vi har også satt i gang internprosjekter direkte knyttet til konsekvenser i arbeidslivet pga. covid-19. Et av disse har ført til to nye tildelinger fra Forskningsrådet. Det har vært noe omsorgsfravær pga av viruset, dette har ført til noe forsinkelser på prosjektene. Vi har også gått til anskaffelse av videokonferanseutstyr, men dette ville ha kommet over tid uansett.

Epidemien har hatt størst konsekvenser for en av våre Postdoktorer som fikk kraftig forsinkelser i datainnsamling, men som ikke kan forlenge tiden hos oss pga. fireårsregelen.

Utover at det har vært brukt noe mer administrativ tid i 2020 har det ikke vært gjort noen endringer i organiseringen av Stiftelsen, dvs. at forretningsmodellen ikke er påvirket av covid-19.

Følgende dokument **Beretning2020_m_vedlegg** er signert av:

Brekke, Kjell Arne - 11.06.2021 09:16:44 (UTC)

Ognedal, Tone - 10.06.2021 09:22:28 (UTC)

Bævre, Kåre - 10.06.2021 09:22:33 (UTC)

HAUGE, KAREN EVELYN - 11.06.2021 08:33:46 (UTC)

Torsvik, Gaute - 10.06.2021 09:31:48 (UTC)

Åsholt, Yngvar - 10.06.2021 10:01:14 (UTC)

Kittelsen, Sverre A.c. - 10.06.2021 09:59:03 (UTC)

Dette dokumentet inneholder informasjon om digitalt utførte signeringer ved hjelp av BankID via e-signeringstjenesten signident.no. E-signering med BankID er juridisk bindende, jfr. Esignaturloven.

Signeringshistorikkens digitale spor er lagret i et Signert Data Objekt (SDO) hos dokumenteiers konto på signident.no. Signaturene kan verifiseres via BankIDs SDO-leser (tilgjengelig via signident.no og bankid.no).

Signident anbefaler dokumenteiere alltid å sørge for lokal lagring av SDO i sine lokale arkiver i tillegg til lagring av dette dokumentet.

For vilkår for bruk av signident.no, se <https://www.signident.no/vilkar-for-bruk-av-tjenesten/>.

Frischsenteret

Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning er en uavhengig stiftelse opprettet av Universitetet i Oslo. Frischsenteret utfører samfunnsøkonomisk forskning i samarbeid med Økonomisk institutt ved Universitetet i Oslo. Forskningsprosjektene er i hovedsak finansiert av Norges forskningsråd, departementer og internasjonale organisasjoner. De fleste prosjektene utføres i samarbeid mellom Frischsenteret og forskere ved andre norske og utenlandske forskningsinstitusjoner.

Frischsenteret
Gaustadalléen 21
0349 Oslo
Tlf: 22958810
frisch@frisch.uio.no
www.frisch.uio.no